

ÚJ MAGYARORSZÁG
VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM
2007–2013

Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap:
a vidéki területekbe beruházó Európa

Natura 2000 fenntartási terv

Tass-szalkszentmártoni szikes puszta (HUKN20005) kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület

Doronicum Szolgáltató Kft.

Együttműködő partner

Kiskunsági Nemzeti Park Igazgatóság

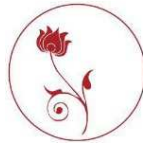

Felsőcsatár

2014.

Tartalomjegyzék

I. Natura 2000 fenntartási terv	3
1. A terület azonosító adatai	4
1.1. Név	4
1.2. Azonosító kód	4
1.3. Kiterjedés	4
1.4. A kijelölés alapjául szolgáló fajok és/vagy élőhelyek	4
1.5. Érintett települések.....	4
1.6. Egyéb védettségi kategóriák	4
1.7. Tervezési és egyéb előírások.....	5
2. Veszélyeztető tényezők	6
3. Kezelési feladatok meghatározása	11
3.1. Természetvédelmi célkitűzés, a terület rendeltetése	11
3.2. Kezelési javaslatok.....	11
3.2.1. Élőhelyek kezelése	11
3.2.2. Élőhelyrekonstrukció és élőhelyfejlesztés	50
3.2.3. Fajvédelmi intézkedések	50
3.2.4. Kutatás, monitorozás	50
3.2.5. Mellékletek.....	51
3.3. A kezelési javaslatok megvalósításának lehetséges eszközei a jogi háttér és a tulajdonviszonyok függvényében	54
3.3.1. Agrártámogatások	54
3.3.1.1. Jelenleg működő agrártámogatási rendszer.....	54
3.3.1.2. Javasolt agrártámogatási rendszer	55
3.3.2. Pályázatok	56
3.3.3. Egyéb.....	56
3.4. terv egyeztetési folyamatának dokumentációja	57
3.4.1. Felhasznált kommunikációs eszközök	57
3.4.2. A kommunikáció címzettjei	58
3.4.3. Egyeztetés hatósági és területi kezelő szervekkel	58

Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap:
a vidéki területekbe beruházó Európa

I. Natura 2000 fenntartási terv

1. A terület azonosító adatai

1.1. Név: Tass-szalkszentmártoni szikes puszta kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület (kjTT)

1.2. Azonosító: HUKN20005.

1.3. Kiterjedés: 1655,22 ha.

1.4. A kijelölés alapjául szolgáló fajok és/vagy élőhelyek

1.4.1. Jelölő élőhelyek

- 1530* Pannon szikes sztyeppék és mocsarak

A Natura 2000 adatlapon (SDF) nem szereplő, de a fenntartási tervet megalapozó felmérések alapján jelölő értéknek javasolt közösségi jelentőségű fajok:

- 6250* Síksági pannon löszgyepek.

1.4.2. Jelölő fajok

- vöröshasú unka (*Bombina bombina*)
- pusztai gyalogcincér (*Dorcadion fulvum cervae*)
- molnárgörény (*Mustela eversmannii*)
- kiskécskés aszat (*Cirsium brachycephalum*)

A Natura 2000 adatlapon (SDF) nem szereplő, de a fenntartási tervet megalapozó felmérések alapján jelölő értéknek javasolt közösségi jelentőségű fajok:

- ürge (*Spermophilus citellus*)

* kiemelt jelentőségű közösségi jelentőségű élőhely/faj

1.5. Érintett települések és ingatlanok

Tass, Szalkszentmárton.

A tervezési terület által érintett helyrajzi számok listáját az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekkel érintett földrészeletről szóló 14/2010. (V. 11.) KvVM rendeletet (a továbbiakban: KvVM rendelet) tartalmazza. A Natura 2000 területek által érintett helyrajzi számokat és így a Natura 2000 jogi státuszt is a KvVM rendelet rögzíti, térképi megjelenítéssel is. A jogi jelleg a megosztással keletkező utód helyrajzi számokra is kiterjed.

1.6. Egyéb védettségi kategóriák

Típus	Kód	Név	Kiterjedés	Védetté nyilvánító jogszabály száma	Átfedés mértéke
Natura 2000	KMT	Felső-Kiskunsági szikes puszták és turjánvidék (HUKN10001) KMT	41902 ha	163/2007. (XII.27.) KvVM r.	100%

Országos Ökológiai Hálózat	magterület (MT) ökológiai folyosó (ÖF)	Tass és Szalkszentmárton közigazgatási területén	1571 ha	2003. évi XXVI. törvény az Országos Területrendezési Tervről	MT: 90% ÖF: 5%
----------------------------------	--	---	---------	--	-------------------

1.7. Tervezési és egyéb előírások

a) Természetvédelmi kezelési terv

A tervezési területre kezelési terv nem vonatkozik.

b) Településrendezési tervek

- 2003. évi XXVI. törvény az Országos Területrendezési Tervről
- Bács-Kiskun megye területrendezési terve – 19/2011. (XI. 29.) önkormányzati rendelet
- Tass Község Önkormányzatának 9/2004. (IV.15.) sz. rendelete a helyi építési szabályokról (módosította: 7/2008./VI.04./ önk. rendelet)
- Szalkszentmárton helyi építési szabályzata és szabályozási terve – 3/2013.(IV.24.) számú önkormányzati rendelet

c) Körzeti erdőterv és üzemterv

- A Közép-Duna menti erdőtervezési körzet: 2016-ig átmeneti erdőterv van érvényben. A körzeti erdőtervet a 11/2010. FVM rendelet szerint 2016-ban fogják elkészíteni.

d) Körzeti vadgazdálkodási terv és üzemterv

- Darányi Ignác Vt. vadgazdálkodási tervének kódszáma: 03-600110-1-4-1. Érvényes: 2006-2017.
- Szalkszentmártoni Petőfi Vt. vadgazdálkodási tervének kódszáma: 03-600210-1-4-1. Érvényes: 2006-2017.

e) Halgazdálkodási terv

Halgazdálkodási terv a területre vonatkozóan nem áll rendelkezésre.

f) Vízgyűjtő-gazdálkodási terv

1-10 Duna-völgyi főcsatorna alegység részvízgyűjtő gazdálkodási terve – Elfogadás dátuma: 2010.08.01. A terv a Víz Keretirányelv keretében készült, melynek célja, hogy a felszíni és felszín alatti vizek jó állapotba kerüljenek 2015-ig. Amennyiben ezt a természeti és gazdasági lehetőségek nem teszik lehetővé 2015-ig, akkor a határidők a VKI által felkínált mentességek alapos indoklásával 2021-re, illetve 2027-re kitolhatók.

2. Veszélyeztető tényezők

Kód	Veszélyeztető tényező	Jelentőség e H = nagy, M = közepes, L = kis jelentőségű)	Érintett terület aránya (%)	Milyen jelölő élőhelyre vagy fajra és milyen módon gyakorol hatást?
A03.01	intenzív vagy intenzívebb kaszálás	H	15%	1530*, pusztai gyalogcincér (<i>Dorcadion fulvum cervae</i>), kiséfészű aszat (<i>Cirsium brachycephalum</i>). A kaszálásnak szárító hatása van a terület talajára, homogenizálja a vegetációt, a zombékos gyepszerkezetet részben vagy teljes egészében felszámolja. A kaszálása miatt megváltozik a gyepek szerkezete, fajösszetétele. Továbbá megakadályozza a növényfajok egy részének természetes elterjedését és kaszálás nyomán növényzet fokozatosan elszegényedik a kaszálásra érzékeny fajok állománycsökkentése miatt.
A04	legeltetés	M	5%	1530*, vöröshasú unka (<i>Bombina bombina</i>), pusztai gyalogcincér (<i>Dorcadion fulvum cervae</i>). A növényzet elszegényedése.
A04.01	intenzív legeltetés	M	5-10%	1530* A túllegeltetés, valamint a nem megfelelő állatfajjal végzett legeltetés jelentősen megváltoztatják az érintett területek állapotát, ami egyes jelölő fajokat visszaszorulásához, rosszabb esetben eltűnéséhez vezet. A legelő állatok trágyázása mivel egyenetlen eloszlású ezért helyenként nagy trágyaterheléseket okozhat. Ez a növényzet foltos pusztulását és nemkívánatos gyomosodást okozhat.
A04.02	alullegetetés	H	5%	ürge (<i>Spermophilus citellus</i>). Az alullegetetés, vagy a legeltetés felhagyása a gyepek magasságának és szerkezetének megváltozását eredményezi. A rövid fűvű gyepek igénylő ürge számára kedvezőtlen változás az élőhely beszűkülését és a populáció felmorzsolódását, elvándorlását jelenti.
A06	egyéves vagy évelő lágyszárú növénytermesztés	H	8%	1530*, vöröshasú unka (<i>Bombina bombina</i>), molnárgörény (<i>Mustela eversmannii</i>). A növénytermesztésbe vont területekkel határos gyepek magasabb térszínen lévő löszgyep maradványai erősen veszélyeztetettek. Természetes élőhelyekkel határos szántóterületekről bemosódó biocid termékek, hormonok, kemikáliák, műtrágyák használata károsítja a természetes élővilágot (különösen a nedves élőhelyhez kötött szervezeteket). A nagy tápanyagtöbblet csökkenti a fajdiverzitást, indirekt

módon növeli a gyomnövények kompetitív erejét. A gyomok mellett őshonos nagytermetű növényfaj (nád (*Phragmites australis*), gyékény (*Typha* spp.), zsióka (*Bolboschoenus maritimus*) túlzott terjedését segíti elő. A bemosódás elsősorban a vizeket és a vizes élőhelyeket, másodsorban pedig a művelt területekkel határos, vagy azokkal körülvevő gyepeket fenyegeti.

A07	biocid termékek hormonok, kemikáliák használata	M	15-20%	1530*, vöröshasú unka (<i>Bombina bombina</i>), pusztai gyalogcincér (<i>Dorcadion fulvum cervae</i>), molnárgeréy (<i>Mustela eversmannii</i>), kiscsészke aszat (<i>Cirsium brachycephalum</i>). A természetes élőhelyekkel határos szántóterületekről bemosódó irtószerek közvetlenül is károsítják a jelölő fajokat és ezek táplálékbázisát. A bemosódó kemikáliák kedvezőtlenül változtatják meg a természetes növényzetet, az ellenállóképesebb gyomok terjedését segítik elő. A rágszálóirtás a velük táplálkozó madarak táplálékbázisát csökkenti, illetve mérgezésükhöz vezethet.
A08	trágyázás	M	10%	A hatás ismertetését lásd az egyéves vagy évelő lágyszárú növénytermesztésnél. (A06).
E01	városi környezet, lakóterület	L	1%	1530*, vöröshasú unka (<i>Bombina bombina</i>), pusztai gyalogcincér (<i>Dorcadion fulvum cervae</i>), molnárgeréy (<i>Mustela eversmannii</i>), kiscsészke aszat (<i>Cirsium brachycephalum</i>). A Kiskunsági-főcsatorna menti hobby telkeket természetközeli állapotú löszgyepeken alakították ki. A tájban egyébként is szinte teljesen felszámolásra került ez az élőhely, ezért további csökkenésük jelentős állapotromlást eredményezne a jelölő élőhely állapotában. A telkek beépítése 20 % alatt van.
I01	idegenhonos inváziós fajok jelenléte	M	1%	1530* Elsősorban a keskenylevelű ezüstfa (<i>Elaeagnus angustifolia</i>) és a selyemkóró (<i>Asclepias syriaca</i>) terjedése jelent veszélyt, löszgyep maradványokra és szikes rétegekre. Átalakító hatásuk állomány- és táji léptékben is jelentős. Évről évre komoly élőhelyi és tájképi változások következnek be és jelentősen módosul a helyi a mikro- és mezoklíma. Agresszíven és nagy tömegben terjednek és nagy területeket hódítanak el a helyi ökoszisztémában. Veszélyeztetik ezzel az érintett természetes életközösségeket, kiszorítják őshonos növény-, és állatfajokat.
J01.01	leégés	L	1-5%	1530* Nagy területekre kiterjedő tüzek nem jellemzőek, ezért a tűz hatása ez esetben nem egyértelműen negatív hatású. Többszöri alkalmazása a gyepek fajszegényé válásához vezet, mivel a vegetatív úton szaporodó, viszonylag

agresszív fajok terjedését segíti elő.

K05.01	állatok csökkenő termékenysége / genetikai leromlása (beltenyésztés)	H	1%	Ürge (<i>Spermophilus citellus</i>). A korlátozott terjedési lehetőség populáció elszigeteltségét-elszigetelődését jelenti, amely a beltenyészttség kialakulásához és később a populáció összeomlásához vezethet.
Kód	Kívülről ható veszélyeztető tényező	Jelentősége H = nagy, M = közepes, L = kis jelentőségű)	Érintett terület aránya (%)	Milyen jelölő élőhelyre vagy fajra és milyen módon gyakorol hatást?
J02	emberi hatásra változó vízáramlási viszonyok	H	87%	1530*, vöröshasú unka (<i>Bombina bombina</i>), pusztai gyalogcincér (<i>Dorcadion fulvum cervae</i>), molnárgörény (<i>Mustela eversmannii</i>), kiskécskés aszat (<i>Cirsium brachycephalum</i>). A Natura 2000 terület minden részén jelentkezik a vízháztartási viszonyok kedvezőtlen, emberi tevékenységre visszavezethető változása. Ezen gyűjtőfogalom alatt értjük a helyben természetes módon keletkező vizek elvezetését (lokális szántóvédelmi céllal, a növényzet kaszálhatóságának megkönnyítésére és a csatornában messzebről vezetett vizek továbbvezetésének kényszerű velejárójaként), valamint a regionális talajvízszint-süllyedés emberi tényezőkre visszavezethető részét (felszínalatti vizek túlhasználata, a talajvíz-utánpótlás csökkentése az intenzív tájhasználat révén – erdőtelepítések, magas biomassa-termelésű mezőgazdasági termelés -, amely a korábbi természetes állapothoz képest jelentősen csökkenti az egységnyi lehulló csapadék talajvízig leszivárgó mennyiségét). A tartós vízhiány minden típusa a természetes élőhelyek átalakulásához, elszegényedéséhez vezet, és természetes életközösségeik elszegényedéséhez is, beleértve a jelölő fajok állományának csökkenését vagy eltűnését. A kiszáradás-kiszáritás gyors szukcesszióváltozást indít el. A korábbi növénytársulások helyét egy vagy két, esetenként több szárazsági fokkal feljebb elhelyezkedő társulás veszik át, vándorolni kezd a vegetáció. A vízhiány a jelölő állatfajok fizikai tartózkodási helyét szünteti meg, vagy szaporodóhelyüket, táplálkozóhelyüket. A vízigényes kiskécskés aszat (<i>Cirsium brachycephalum</i>) számára ugyancsak alkalmatlanná válik a kiszáradó termőhely.

J03.02	élőhelyi-összeköttetések (konnektivitás) csökkenése emberi hatásra	M	80%	1530*, vöröshasú unka (<i>Bombina bombina</i>), pusztai gyalogcincér (<i>Dorcadion fulvum cervae</i>), molnárgörény (<i>Mustela eversmannii</i>), ürge (<i>Spermophilus citellus</i>), kiskécskű aszat (<i>Cirsium brachycephalum</i>). Ebbe az általános gyűjtőfogalomba sorolható például a fragmentáló hatású szántók, gyepek intenzív kaszálások miatti szerkezet-átalakulása (eltűnik a heterogén csomós gyepterület, egynemű lesz a fűtakaró), vagy a nyomvonalas létesítmények, úgymint nyílt vízfelszínekkel is rendelkező csatornák, földutak. A gyepterület szerkezeti változásai kedvezőtlenek a gerinctelen állatvilág számára, ezáltal gyengül a táplálékkínálat a jelölő madárfajok számára. A nyílt vizek eltűnése az őket tartózkodási helyként, illetve táplálkozó területként használó állatfajok számára kedvezőtlen.
K01	abiotikus természetes folyamatok (lassú)	H	17%	1530*, vöröshasú unka (<i>Bombina bombina</i>). Elsősorban a medrek feltöltődési folyamatai értendők ide (bemosott, szél által behordott üledék, és növényi szervesanyag-felhalmozás révén), amelyek az emberi hatások nélkül is lejátszódnának, csak lényegesen lassabban. A klíma változása (gyakoribb aszályos évek, melegedés, növekvő párolgási veszteség) miatt, természetes okokból is súlyosbodó vízhiány következtében előálló élőhely-változások is ide sorolhatók. A medrek feltöltődése, a szárazodás a nyíltvizek megfogyatkozását majd eltűnését eredményezi, szegényítve a szikes élőhely-együttes típusgazdagságát, és károsítva a nyíltvizekhez kötődő (azokban tartózkodó, táplálkozó) állatfajok állományait.

Kód	Jövőbeli valószínűsíthető veszélyeztető tényező	Jelentősége H = nagy, M = közepes, L = kis jelentőségű)	Érintett terület aránya (%)	Milyen jelölő élőhelyre vagy fajra és milyen módon gyakorol hatást?
K02	természetes élőhely átalakulások, szukcessziós folyamatok	M	100%	1530*, vöröshasú unka (<i>Bombina bombina</i>), pusztai gyalogcincér (<i>Dorcadion fulvum cervae</i>), molnárgörény (<i>Mustela eversmannii</i>), kiskécskű aszat (<i>Cirsium brachycephalum</i>). A vizes élőhelyek (szikes mocsarak) egyre rendszeresebb kiszáradása, magasabb térszíneken pedig a szikes rétek sztyeppesedése figyelhető meg. Az élőhely-változások egyveretűbb, fajszegényebb élőhely kialakulás irányában vezetnek.
M01	abiotikus viszonyokban a klímaváltozás hatására	H	100%	1530*, vöröshasú unka (<i>Bombina bombina</i>), pusztai gyalogcincér (<i>Dorcadion fulvum cervae</i>), molnárgörény (<i>Mustela eversmannii</i>), kiskécskű aszat (<i>Cirsium brachycephalum</i>). A klímaváltozás jelentős hatást gyakorol bizonyos termőhelyek

bekövetkező változások

természetes növényzetére, fajösszetételére, víz- és anyagforgalmi egyensúlyára. Az egymást követő meleg száraz nyarak és csapadékmentes telek már most láthatóan hátrányosan érintették a vizes élőhelyeket és az ott tenyésző fajokat. A vízhiány a jelölő élőhelyet és az állatfajok fizikai tartózkodási helyét szünteti meg, vagy szaporodóhelyüket, táplálkozóhelyüket, vagy a táplálékkínálat csökkentése miatt hat károsan a jelölő fajokra. A vízigényes kistűzű aszat (*Cirsium brachycephalum*) számára ugyancsak alkalmatlanná válik a kiszáradó termőhely.

3. Kezelési feladatok meghatározása

3.1. Természetvédelmi célkitűzés, a terület rendeltetése

Általános célkitűzés:

A Tass-szalkszentmártoni szikes puszták kiemelt jelentőségű természetmegőrzési területtel nyilvánításakor az élőhelyvédelmi irányelv 4. cikkének (4) bekezdése alapján a terület természetvédelmi célkitűzései meghatározásra kerültek. A tárgyi Natura 2000 terület célkitűzései és prioritásai a területek hivatalos Natura 2000 adatlapjain (SDF) találhatóak.

A természetvédelmi célállapot:

- A 1530 (pannon szikes sztyeppék és mocsarak) jelölő élőhely természetessége felmérési időszakonként (hat évenként) legalább összesített területének 10%-án növekedjen,
- A 1530 (pannon szikes sztyeppék és mocsarak) jelölő élőhely kiterjedése és konnektivitása ne csökkenjen.
- A jelölő fajok állomány nagysága és állományainak területi kiterjedése ne csökkenjen.
- Vöröshasú unka (*Bombina orientalis*) állományok egyedszámának növelése.

A célállapot eléréséhez rendelt stratégiák:

- az élőhelyek természetes vízkészleteinek megőrzése,
- a tájidegen inváziós növényfajok irtása,
- a szántóterületekről eredő zavaró hatások mérséklése és a gyepterületi gyakorlat javítása – így a legeltetett állatok mennyiségének fajának és fajtájának optimalizálása, a túllegettetés megszüntetése, a szükségtelen tisztítókaszálások visszaszorítása, a mozaikos, hagyásterületes kaszálási gyakorlat terjesztése, a kaszálási módok diverzifikálása – révén;
- a szikes élőhelyek természetességi mutatóinak javítását kiváltó gyepesítések,
- A vonalas vízáteremtőművek karbantartása során – például félszelvényűpkotrások, vagy kotrás helyett hínárkaszálás alkalmazásával, vagy kiszélesített és karbantartás nélkül maradó, refúgium-öblök kialakításával, illetve a karbantartás időpontjának megfelelő kiválasztásával - biztosítani szükséges a bennük előforduló jelölőfajok állományainak érdemi mértékű túlélését.
- A vonalas vízáteremtőművek céljának megfelelő vízkormányozása, vagy csatornák és árkok teljes megszüntetése.

3.2. Kezelési javaslatok

A Natura 2000 területre vonatkozó természetvédelmi célkitűzések eléréséhez a terület egyes részei eltérő kezelést igényelnek, figyelembe véve az ott előforduló élőhelyeket, fajokat, és az ott jellemző gazdálkodási formákat. A kezelési, fenntartási, és részben az élőhely-rekonstrukciós és fejlesztési javaslatokat ezért a Natura 2000 terület egyes lehatárolt részegységeire, az úgynevezett kezelési egységek (KE) vonatkozóan rendszerezi a fenntartási terv (a kezelési egységek térbeli elhelyezkedését a 3.2.5. melléklet térképei mutatják be).

3.2.1. Élőhelyek kezelése (Kezelési egységek - KE)

A 275/2004. (X. 8.) Korm. rendelet 4.§ 5. pontja alapján „(5) A fenntartási terv a Natura 2000 terület kezelésére vonatkozó javaslatokat, valamint ezek megvalósításának lehetséges eszközeit tartalmazza, és jogszabály eltérő rendelkezése hiányában kötelező földhasználati szabályokat nem állapít meg.”

Az itt megfogalmazott előírás-javaslatok célja, hogy a kezelési egységekben előforduló közösségi jelentőségű értékek, a jelenlegi gazdálkodási gyakorlat és adottságok alapján javaslatot tegyenek a

gazdálkodás kívánatos módjára. Ennek érdekében itt megfogalmazásra kerülnek olyan előírás-javaslatok, amelyek alapul szolgálnak a jövőbeli támogatási programok kidolgozásához. A gazdálkodók számára ezek az előírás-javaslatok a jelen terv alapján kötelezettséget nem jelentenek, betartásuk csak támogatási programokon keresztül, önkéntes vállalás formájában válhat csak kötelezővé. A már más jogszabály vagy hatósági eszköz alapján létező előírások esetében azok kötelező jellegét értelemszerűen az azt megalapozó jogszabály, vagy hatósági eszköz támasztja alá, jelen fenntartási terv ezekre az előírásokra csak utalást tesz.”

KE-1 kezelési egység

A KE-1 kezelési egységet a kataszteri nyilvántartásban Tass 0268/1 hrsz-szel, míg az Országos Erdőállomány Adattárban Tass 34/A erdőrészletként megjelölt terület képezi.

(1) Meghatározása: A sztyeppi talajon természetes hatásokra felritkult akácos.

(2) Érintettség vizsgálata:

- A kezelési egység meghatározó élőhelytípusai (Á-NÉR 2011 kódok szerint): S1xOC

(3) Gazdálkodáshoz kötődő kezelési javaslatok

A kezelési javaslatok alapját a természetestől jelentősen eltérő az emberi hatásokra megváltozott terület, természetes közösségek kialakulása irányába elindító előírások képezik.

a) Kötelező előírások és korlátozások

Az erdők esetében kötelezően betartandó előírásokat az erdőterv tartalmazza.

b) Önkéntesen vállalható előírások

- A fával nem, vagy részben fedett területek egyéb részletként (tisztás, cserjés, nyiladék, erdei vízfolyás és tó, kopár) történő lehatárolása, szükség esetén az erdőrészlet megosztásával (E11)
- Totális gyomirtó szerek használata csak szelektív módon és csak intenzíven terjedő, inváziós lágú- és fásszárú fajok ellen alkalmazható a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal történt előzetes egyeztetést követően (E68)
- Az intenzíven terjedő növényfajok elleni vegyszer használata a következő előírások mellett (E70):
 - Az ellenőrizhetőség biztosítása érdekében a vegyszerbe minden esetben színező anyag keverése.
 - Javasolt alkalmazási idő: lágyszárú: május-június, fásszárú: augusztus-szeptember.
 - Alkalmazás – a fásszárú fajok visszaszorítása érdekében – kéregre kenéssel, tuskóecseteléssel, fainjektálással, nem légi úton történő permetezéssel, ártéren – a gyalogakác kivételével – fainjektálással.
 - Az alkalmazható szerek lehetőleg környezetbarát, gyorsan felszívódó hatóanyagúak, szelektív kijuttatásra alkalmasak legyenek, melyek levélen vagy kambiumon keresztül felszívódnak és a növény sarjadásmentes irtását biztosítják.
 - Csak erdészeti felhasználásra is engedélyezett készítmények alkalmazása (az engedélyokiratban foglalt módon, az egyéb vonatkozó jogszabályi előírások betartásával, a kijuttatáshoz szükséges hatósági engedélyek birtokában).
 - Megfelelő vastagságú egyedek esetében injektálás, kéreghántás vagy levágás után a vágásfelület pontpermetezése, illetve kenése útján alkalmazható vegyszer.
 - Vékonyabb egyedek, illetve korábbi kezelés után kihajtó sarjak esetében levélen felszívódó gyomirtó alkalmazása, csöppenésmentes kijuttatással.
- Kórokozók és kártevők elleni vegyszeres védekezés kizárólag indokolt esetben (pl. lakott terület közelében, közegészségügyi okokból, esetleg felújítás alatt álló erdőterületeken, magtermő állományokban) történő elvégzése (E74).
- Tuskóprizmák, tuskópászták nem létesíthetők (E82).

- Fakitermelés csak augusztus 15. és február 28. között végezhető (E88).

(4) Élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok:

- A terület további hasznosítás nem erdőgazdálkodási tevékenység keretében (E91).

(5) Erdőtelepítésre vonatkozó javaslat:

Nem releváns.

(6) Gazdálkodáshoz nem köthető javaslatok

A kezelési egység területén nem a Natura 2000 fenntartási célok megvalósulását eredményező területfejlesztés, valamint a bányászati tevékenység tiltása javasolt.

(7) Kezelési javaslatok indoklása: A terület gyepesedett részterülete nem alkalmas a Natura 2000 elveket is szem előtt tartó fás közösség kialakítására, ezért javasolt önálló egyéb rendeltetésű erdőrészletként feltüntetni. Az inváziós növények kiirtása során a technológiai előírások betartása mellett biztosítható a lehető leghatékonyabb és legkisebb terheléssel járó kezelés. A kórokozók és kártevők elleni vegyszeres kezeléssel okozott kár mértéke nem lenne arányban a természeti jelenség eredményezte káréval szemben. A tuskóprizmák olyan objektumok, amelyek az inváziós növények megtelepedésének és terjedésének kedveznének, amely ellentétes lenne a terület rendeltetésével. A fakitermelési korlátozás fokozottan védett madárfajok költési sikere érdekében javasolt. Az erdőrészlet gyepterületté alakítása kívánatos.

KE-2 kezelési egység

Az Országos Erdőállomány Adattárban szereplő erdőterületek.

(1) Meghatározása: A sztyeppi talajon természetes hatásokra felritkult 5-20 % záródású főként idegenhonos fafajok alkotta erdőrészletek.

(2) Érintettség vizsgálata:

- A kezelési egység meghatározó élőhelytípusai (Á-NÉR 2011 kódok szerint): OCxS1, OCxS2xS6, S1, U4.
- A Szalkszentmárton 062/2 hrsz b) alrészletén (Szalkszentmárton 42/A erdőrészlet) 1530* regenerálódott.

(3) Gazdálkodáshoz kötődő kezelési javaslatok

A kezelési javaslatok alapját a természetestől jelentősen eltérő az emberi hatásokra megváltozott területek, természetes közösségek kialakulása irányába elindító illetve a tényleges természetbeni állapot elfogadását javasoló előírások képezik.

a) Kötelező előírások és korlátozások

Az erdők esetében kötelezően betartandó előírásokat az erdőterv tartalmazza.

b) Önkéntesen vállalható előírások

- Totális gyomirtó szerek használata csak szelektív módon és csak intenzíven terjedő, inváziós lágú- és fásszárú fajok ellen alkalmazható a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal történt előzetes egyeztetést követően (E68)
- Az intenzíven terjedő növényfajok elleni vegyszer használata a következő előírások mellett (E70):
 - Az ellenőrizhetőség biztosítása érdekében a vegyszerbe minden esetben színező anyag keverése.
 - Javasolt alkalmazási idő: lágyszárú: május-június, fásszárú: augusztus-szeptember.

- Alkalmazás – a fásszárú fajok visszaszorítása érdekében – kéregre kenéssel, tuskóecseteléssel, fainjektálással, nem légi úton történő permetezéssel, ártéren – a gyalogakác kivételével – fainjektálással.
- Az alkalmazható szerek lehetőleg környezetbarát, gyorsan felszívódó hatóanyagúak, szelektív kijuttatásra alkalmasak legyenek, melyek levélen vagy kambiumon keresztül felszívódnak és a növény sarjadásmentes irtását biztosítják.
- Csak erdészeti felhasználásra is engedélyezett készítmények alkalmazása (az engedélyokiratban foglalt módon, az egyéb vonatkozó jogszabályi előírások betartásával, a kijuttatáshoz szükséges hatósági engedélyek birtokában).
- Megfelelő vastagságú egyedek esetében injektálás, kéreghántás vagy levágás után a vágásfelület pontpermetezése, illetve kenése útján alkalmazható vegyszer.
- Vékonyabb egyedek, illetve korábbi kezelés után kihajtó sarjak esetében levélen felszívódó gyomirtó alkalmazása, csöppenésmentes kijuttatással.
- Kórokozók és kártevők elleni vegyszeres védekezés kizárólag indokolt esetben (pl. lakott terület közelében, közegészségügyi okokból, esetleg felújítás alatt álló erdőterületeken, magtermő állományokban) történő elvégzése (E74).
- Tuskóprizmák, tuskópászták nem létesíthetők (E82).
- Fakitermelés csak augusztus 15. és február 28. között végezhető (E88).

(4) Élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok:

- A terület további hasznosítás nem erdőgazdálkodási tevékenység keretében (E91).

(5) Erdőtelepítésre vonatkozó javaslat:

Nem releváns.

(6) Gazdálkodáshoz nem köthető javaslatok

A kezelési egység területén nem a Natura 2000 fenntartási célok megvalósulását eredményező területfejlesztés, valamint a bányászati tevékenység tiltása javasolt.

(7) Kezelési javaslatok indoklása: Az inváziós növények kiirtása során a technológiai előírások betartása mellett biztosítható a lehető leghatékonyabb és legkisebb terheléssel járó kezelés. A kórokozók és kártevők elleni vegyszeres kezeléssel okozott kár mértéke nem lenne arányban a természeti jelenség eredményezte káréval szemben. A tuskóprizmák olyan objektumok, amelyek az inváziós növények megtelepedésének és terjedésének kedveznének, amely ellentétes lenne a terület rendeltetésével. A fakitermelési korlátozás fokozottan védett madárfajok költési sikere érdekében javasolt. Az erdőrésztetek megszüntetése kívánatos, mert területükön fátlan jelölő élőhelyek regenerálódtak illetve egy állattartó telep létesült.

KE-3 kezelési egység

Azon gyepterületek tartoznak ide, amelyek a fenntartását elsődlegesen legeltetéssel lehet biztosítani és területükön a tisztítókaszási tevékenység megengedhető.

(1) Meghatározása: Idetartoznak a legeltetéssel és téli takarmánynyelési céllal együttesen hasznosított, nem zsombékoló szerkezetű illetve száraz termőhelyű ürgés gyepek.

(2) Érintettség vizsgálata:

- A kezelési egység meghatározó élőhelytípusai (Á-NÉR 2011 kódok szerint): F2, OB, OC, OCxOB, F4xF2, F2xF1a, F1a, H5axF1a.
- Változó természetességű 1530*.

(3) Gazdálkodáshoz kötődő kezelési javaslatok

A kezelési javaslatok alapját a gyepterületek fenntartását biztosító legeltetési és kaszási tevékenységet befolyásoló előírások képezik.

a) Kötelező előírások és korlátozások

A gyepek esetén kötelezően betartandó előírásként a Natura 2000 gyepterületek fenntartásának földhasználati szabályairól szóló 269/2007 (X.18.) Korm. rend. előírásait szükséges alapul venni.

b) Önkéntesen vállalható előírások

- Felülvetés nem megengedett (GY01).
- Dobkaszó és talaj meghajtású rendszőrő, rendkezelő használata tilos (GY08).
- Fogasolás nem megengedett, kivéve vaddisznó okozta gyepfelszín bolygatás helyreállítását (módosítás indoklását lásd 7. pont).
- Tárcsázás nem megengedett (GY10).
- Hengerezés nem megengedett (GY11).
- Gyepszellőztetés nem megengedett (GY12).
- Kiszántás nem megengedett (GY13).
- Felázott talajon mindennemű munkavégzés tilos (GY14).
- Tűzpázták létesítése nem megengedett (GY15).
- Legeltetéssel és szükség esetén tisztító kaszálással történő hasznosítás (GY19).
- A gyepek természetvédelmi szempontú égetése csak a működési terület szerinti nemzeti park igazgatóság egyedi írásos-véleménye alapján történhet (GY24).
- Inváziós fásszárúak mechanikus irtása kötelező (GY26).
- Nem speciális növényvédő szer kijuttatása esetén inváziós fásszárúak vegyszeres irtása, a területileg illetékes hatóság engedélye alapján lehetséges (GY27).
- A gyepek cserjésedését meg kell akadályozni, azonban a szórtan jelentkező őshonos cserjék megőrzésére törekedni kell (GY28).
- A természetes gyepekben őshonos méretes fák (30 cm törzsméret felett) és a vadgyümölcsök (törzsméret megjelölése nélkül) megőrzése kötelező (GY30).
- A cserjeirtás megkezdésének időpontját legalább 5 nappal korábban írásban a működési terület szerinti nemzeti park igazgatóságnak be kell jelenteni, valamint a meghagyásra szánt cserjéket cserjefoltokat a működési terület szerint érintett NPI-gal egyeztetni kell (GY31).
- Gyepterületen előforduló, 1,5 m-nél magasabb tájidegen faegyedeket lábon állva kell vegyszeres kezelésben részesíteni (törzs megfúrása, vegyszer injektálása); a hatékonyság érdekében a vegyszert is alkalmazó munkát fafajtól függően a vegetációs időszak kezdetén (április-május) vagy végén (augusztus-szeptember) kell elvégezni (GY34).
- Legeltetési sűrűség minimum 0,2 ÁE/ha (GY38).
- A legeltetési sűrűséget a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal egyeztetni szükséges (GY44).
- Szakaszoló legeltetés esetén legeltetési terv készítése és egyeztetése a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal (GY48).
- Villanypásztor használata esetén egy szakasz területe nem lehet kisebb 20-ha-nál (GY54).
- Villanypásztor csak a működési terület szerinti nemzeti park igazgatóság írásos véleménye alapján alkalmazható (GY57).
- Legeltetési terv készítése és egyeztetése szükséges a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal (GY59).
- A gyepeken legelésbiztosított terület kialakítása szükséges, ami nem haladja meg a parcella 10%-át (GY60).
- Kaszáló sarjülegeltetését a kaszálás napjától számított 30 napon belül megkezdeni tilos (GY64).
- Legeltethető állatfaj: szarvasmarhafélék (GY67).
- Legeltethető állatfaj: juh (GY68).
- Legeltethető állatfajok: lófélék (ló, szamár) (GY70).
- Kaszálás június 30. után lehetséges (GY73)

- Évente az időjárási viszonyoknak és a gyepterület állapotának megfelelő, természetvédelmi-ökológiai és a gazdálkodási szempontokat egyaránt figyelembe vevő kaszálási terv készítése és egyeztetése a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal, valamint az így egyeztetett kaszálási terv végrehajtása (GY79).
- A gyepet évente csak egyszer lehet kaszálni (GY80).
- A gyepterület kaszálása, szárzúzása esetén min. 10 cm-es fűtarló biztosítása (GY92).
- 10-15% kaszátlan terület meghagyása parcellánként (GY94).
- A kaszátlan területet évente más helyen kell kialakítani (GY99).
- A kaszátlan terület legalább 50%-át a tábla belsejében kell biztosítani (GY100).
- Amennyiben inváziós gyomokkal fertőzött területen költ fokozottan védett madár, a terület tisztítását csak a megengedett kaszálási időpont után szabad kezdeni (GY101).
- A kaszálás során az inváziós fajokat nem tartalmazó szegély élőhelyek a kaszátlan területbe bele tartozhatnak (GY102).
- Fokozottan védett földön fészkelő madárfaj fészkeinek, fiókáinak megtalálása esetén a betakarítást, illetve a kaszálást azonnal be kell fejezni és haladéktalanul értesíteni kell a működési terület szerinti nemzeti park igazgatóságot és javaslata alapján a talált fészkek körül 0,5-1 hektáros védőterületet kell kialakítani (GY103).
- A lekaszált inváziós növényeket a területről el kell távolítani a kaszálást követő 30 napon belül (GY109).
- Tisztító kaszálás, szárzúzás szeptember 1. után kezdhető meg, amely alól kivételt képez július 15-ei dátummal az inváziós növényfajok konkrét állományait érintő kaszálás és szárzúzás (GY112).
- Legelőterületen a tisztító kaszálást és szárzúzást úgy kell végezni, hogy az őshonos legelőgyomokkal terhelt területrészek 50%-nál nagyobb arányban ne sérüljenek (GY114).
- A területen trágyadepónia, széna és szalmakazlak elhelyezése tilos (GY116).
- Éjszakai helyek, ideiglenes karámok és jószágállások helyét a működési terület szerinti nemzeti park-igazgatósággal egyeztetni szükséges (GY117).

(4) Élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok:

A kezelési egység területére vonatkozóan élőhelyrekonstrukciós vagy élőhelyfejlesztési javaslat nem merül fel.

(5) Erdőtelepítésre vonatkozó javaslat:

A kezelési egység területén az erdőtelepítés nem javasolható.

(6) Gazdálkodáshoz nem köthető javaslatok

A kezelési egység területén nem a Natura 2000 fenntartási célok megvalósulását eredményező területfejlesztés, valamint a bányászati tevékenység tiltása javasolt.

(7) Kezelési javaslatok indoklása: Az előírásor kellően rugalmas és figyelembe veszi a gazdálkodási igényeket, ugyanakkor főként azzal éri el a természetvédelmi célok megvalósulását, hogy azon tevékenységek vonatkozásában, amelyek konfliktus helyzet kialakulásához vezethetnek, egyeztetési kötelezettséget ír elő. A KTT. területén több foltban elhelyezkedő legelők esetében a gyep állapotromlását előidézhető erőteljesebb legeltetés helyett a tisztítókaszálás lehetőségének fenntartásával lehet elérni rövidebb fűvű gyepet.

Az előírásorban szereplő „GY09: Fogasolás nem megengedett”, előírást egy tagmondattal szükséges volt kiegészíteni, ugyanis a vaddisznók túrása okozta gyepállapot romlás tartós maradhat, ha nem sikerül megoldani a gyep extenzív művelését.

KE-4 kezelési egység

Azon gyepterületek tartoznak ide, amelyek fenntartását elsődlegesen legeltetéssel lehet fenntartani, ugyanakkor területükön az évente tisztítókaszáható terület kiterjedését a jelölő élőhely állapotromlásának elkerülése érdekében korlátozni javasolt.

(1) Meghatározása: Idetartoznak azon 1530* jelölő élőhelyet képező legelők, amelyeken a rendszeres tisztítókaszálás nem kívánatos, ugyanakkor a jelentős fűavar felhalmozódás elkerülése érdekében részterületükön tisztítókaszálás kivitelezhető. Az ide sorolt területekre jellemző, hogy az éves fűnövekmény a csapadékviszonyok függvényében nagyságrendekkel eltérhetnek egymástól, ugyanakkor szerkezetük is hozzájárul a gyepek jó természetességéhez, amelynek megőrzése szintén indokolt.

(2) Érintettség vizsgálata:

- A kezelési egység meghatározó élőhelytípusai (Á-NÉR 2011 kódok szerint): F2, OB, OC, OCxOB, F4, F4xF2, F2xF1a, F1a, H5axF1a, H5a, H5b.
- 3-4(5) természetességű 1530*.

(3) Gazdálkodáshoz kötődő kezelési javaslatok

A kezelési javaslatok alapját a gyepterületek fenntartását biztosító legeltetési és kaszási tevékenységet befolyásoló előírások képezik.

a) Kötelező előírások és korlátozások

A gyepek esetén kötelezően betartandó előírásként a Natura 2000 gyepterületek fenntartásának földhasználati szabályairól szóló 269/2007 (X.18.) Korm. rend. előírásait szükséges alapul venni.

b) Önkéntesen vállalható előírások

- Felülvetés nem megengedett (GY01).
- Dobkaszta és talaj meghajtású rendszelő, rendelkező használata tilos (GY08).
- Fogasolás nem megengedett, kivéve vaddisznó okozta gyeppfelszín bolygatás helyreállítását (módosítás indoklását lásd 7. pont).
- Tárcsázás nem megengedett (GY10).
- Hengerezés nem megengedett (GY11).
- Gyepszellőztetés nem megengedett (GY12).
- Kiszántás nem megengedett (GY13).
- Felázott talajon mindennemű munkavégzés tilos (GY14).
- Tüzpázták létesítése nem megengedett (GY15).
- Legeltetéssel és szükség esetén tisztító kaszáással történő hasznosítás (GY19).
- A gyepek természetvédelmi szempontú égetése csak a működési terület szerinti nemzeti park igazgatóság egyedi írásos-véleménye alapján történhet (GY24).
- Inváziós fásszárúak mechanikus irtása kötelező (GY26).
- Nem speciális növényvédő szer kijuttatása esetén inváziós fásszárúak vegyszeres irtása, a területileg illetékes hatóság engedélye alapján lehetséges (GY27).
- A gyepek cserjésedését meg kell akadályozni, azonban a szórtan jelentkező őshonos cserjék megőrzésére törekedni kell (GY28).
- A természetes gyepekben őshonos méretes fák (30 cm törzsátmérő felett) és a vadgyümölcsök (törzsátmérő megjelölése nélkül) megőrzése kötelező (GY30).
- A cserjeirtás megkezdésének időpontját legalább 5 nappal korábban írásban a működési terület szerinti nemzeti park igazgatóságnak be kell jelenteni, valamint a meghagyásra szánt cserjéket cserjefoltokat a működési terület szerint érintett NPI-gal egyeztetni kell (GY31).
- Gyepterületen előforduló, 1,5 m-nél magasabb tájidegen faegyedeket lábon állva kell vegyszeres kezelésben részesíteni (törzs megfúrása, vegyszer injektálása); a hatékonyság érdekében a vegyszert is alkalmazó munkát fafajtól függően a vegetációs időszak kezdetén (április-május) vagy végén (augusztus-szeptember) kell elvégezni (GY34).

- Legeltetési sűrűség minimum 0,2 ÁE/ha (GY38).
- A legeltetési sűrűséget a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal egyeztetni szükséges (GY44).
- Szakaszoló legeltetés esetén legeltetési terv készítése és egyeztetése a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal (GY48).
- Villanypásztor használata esetén egy szakasz területe nem lehet kisebb 20-ha-nál (GY54).
- Villanypásztor csak a működési terület szerinti nemzeti park igazgatóság írásos véleménye alapján alkalmazható (GY57).
- Legeltetési terv készítése és egyeztetése szükséges a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal (GY59).
- A gyepen legelészárított terület kialakítása szükséges, ami nem haladja meg a parcella 10%-át (GY60).
- Kaszáló sarjülegeltetését a kaszálás napjától számított 30 napon belül megkezdeni tilos (GY64).
- Legeltethető állatfaj: szarvasmarhafélék (GY67).
- Legeltethető állatfaj: juh (GY68).
- Legeltethető állatfajok: lófélék (ló, szamár) (GY70).
- Kaszálás június 30. után lehetséges (GY73)
- Évente az időjárási viszonyoknak és a gyepp állapotának megfelelő, természetvédelmi-ökológiai és a gazdálkodási szempontokat egyaránt figyelembe vevő kaszálási terv készítése és egyeztetése a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal, valamint az így egyeztetett kaszálási terv végrehajtása (GY79).
- A gyeppet évente csak egyszer lehet kaszálni (GY80).
- A gyepterület kaszálása, szárzúzása esetén min. 10 cm-es fűtarló biztosítása (GY92).
- 10-15% kaszátlan terület meghagyása parcellánként (GY94).
- A kaszátlan területet évente más helyen kell kialakítani (GY99).
- A kaszátlan terület legalább 50%-át a tábla belsejében kell biztosítani (GY100).
- Amennyiben inváziós gyomokkal fertőzött területen költ fokozottan védett madár, a terület tisztítását csak a megengedett kaszálási időpont után szabad kezdeni (GY101).
- A kaszálás során az inváziós fajokat nem tartalmazó szegély élőhelyek a kaszátlan területbe bele tartozhatnak (GY102).
- Fokozottan védett földön fészkelő madárfaj fészkeinek, fiókáinak megtalálása esetén a betakarítást, illetve a kaszálást azonnal be kell fejezni és haladéktalanul értesíteni kell a működési terület szerinti nemzeti park igazgatóságot és javaslata alapján a talált fészkek körül 0,5-1 hektáros védőterületet kell kialakítani (GY103).
- A lekaszált inváziós növényeket a területről el kell távolítani a kaszálást követő 30 napon belül (GY109).
- Tisztító kaszálás, szárzúzás szeptember 1. után kezdhető meg, amely alól kivételt képez július 15-ei dátummal az inváziós növényfajok konkrét állományait érintő kaszálás és szárzúzás (GY112).
- A terület max. 30%-a kezelhető tisztító kaszálással (GY113).
- Legelőterületen a tisztító kaszálást és szárzúzást úgy kell végezni, hogy az őshonos legelőgyomokkal terhelt területrészek 50%-nál nagyobb arányban ne sérüljenek (GY114).
- A területen trágyadepónia, széna és szalmakazlak elhelyezése tilos (GY116).
- Éjszakai helyek, ideiglenes karámok és jószágállások helyét a működési terület szerinti nemzeti park-igazgatósággal egyeztetni szükséges (GY117).

(4) Élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok:

A kezelési egység területére vonatkozóan élőhelyrekonstrukciós vagy élőhelyfejlesztési javaslat nem merül fel.

(5) Erdőtelepítésre vonatkozó javaslat:

A kezelési egység területén az erdőtelepítés nem javasolható.

(6) Gazdálkodáshoz nem köthető javaslatok

A kezelési egység területén nem a Natura 2000 fenntartási célok megvalósulását eredményező területfejlesztés, valamint a bányászati tevékenység tiltása javasolt.

(7) Kezelési javaslatok indoklása: E gyepterületek legeltetési nyomása jellemzően az optimális állapothoz közelít, ezért e gyepeket csak részben tisztítókaszálják, szerkezetük természetközeli állapotokat mutat. Illetve egyes területek azért kerültek e kezelési egységbe, hogy a kaszálási tevékenység kiterjedése korlátozás alá kerüljön, ezzel a legeltetést előtérbe helyezve. Az előírásor kellően rugalmas és figyelembe veszi a gazdálkodási igényeket, ugyanakkor főként azzal éri el a természetvédelmi célok megvalósulását, hogy azon tevékenységek vonatkozásában, amelyek konfliktus helyzet kialakulásához vezethetnek, egyeztetési kötelezettséget ír elő. A KTT. területén több foltban elhelyezkedő legelők esetében a gyepek állapotromlását előidézhető erőteljesebb legeltetés helyett a tisztítókaszálás lehetőségének fenntartásával lehet elérni rövidebb fűvű gyepeket.

Az előírásorban szereplő „GY09: Fogasolás nem megengedett”, előírást egy tagmondattal szükséges volt kiegészíteni, ugyanis a vaddisznók túrása okozta gyepállapot romlás tartós maradhat, ha nem sikerül megoldani a gyep extenzív művelését.

KE-5 kezelési egység

Azon mély fekvésű gyep és szikes mocsári területek tartoznak ide, amelyeken az inváziós növények közül kizárólag a fászfűvet javasolt vegyszeres úton kezelni, ugyanakkor a fenntartását elsődlegesen legeltetéssel lehet biztosítani és területükön a tisztítókaszálási tevékenység megengedhető.

(1) Meghatározása: Idetartoznak a legeltetéssel és téli takarmánynyerési céllal együttesen hasznosított, nem zsombékoló szerkezetű rendszeresen vízjárta fátlan 1530* jelölő élőhelyek.

(2) Érintettség vizsgálata:

- A kezelési egység meghatározó élőhelytípusai (Á-NÉR 2011 kódok szerint): B6, F2xF4.
- Jó természetességű 1530*.

(3) Gazdálkodáshoz kötődő kezelési javaslatok

A kezelési javaslatok alapját a gyepterületek fenntartását biztosító legeltetési és kaszálási tevékenységet befolyásoló előírások képezik.

a) Kötelező előírások és korlátozások

A gyepek esetén kötelezően betartandó előírásként a Natura 2000 gyepterületek fenntartásának földhasználati szabályairól szóló 269/2007 (X.18.) Korm. rend. előírásait szükséges alapul venni.

b) Önkéntesen vállalható előírások

- Felületés nem megengedett (GY01).
- Dobkaszó és talaj meghajtású rendszelő, rendkezelő használata tilos (GY08).
- Fogasolás nem megengedett, kivéve vaddisznó okozta gyepfelszín bolygatás helyreállítását (módosítás indoklását lásd 7. pont).
- Tárcsázás nem megengedett (GY10).
- Hengerezés nem megengedett (GY11).
- Gyepszellőztetés nem megengedett (GY12).
- Kiszántás nem megengedett (GY13).
- Felázott talajon mindennemű munkavégzés tilos (GY14).
- Tüzpázták létesítése nem megengedett (GY15).
- Legeltetéssel és szükség esetén tisztító kaszálással történő hasznosítás (GY19).

- A gyepek természetvédelmi szempontú égetése csak a működési terület szerinti nemzeti park igazgatóság egyedi írásos-véleménye alapján történhet (GY24).
- Inváziós fásszárúak mechanikus irtása kötelező (GY26).
- Nem speciális növényvédő szer kijuttatása esetén inváziós fásszárúak vegyszeres irtása, a területileg illetékes hatóság engedélye alapján lehetséges (GY27).
- A gyepek cserjésedését meg kell akadályozni, azonban a szórtan jelentkező őshonos cserjék megőrzésére törekedni kell (GY28).
- A természetes gyepekben őshonos méretes fák (30 cm törzsátmérő felett) és a vadgyümölcsök (törzsátmérő megjelölése nélkül) megőrzése kötelező (GY30).
- A cserjeirtás megkezdésének időpontját legalább 5 nappal korábban írásban a működési terület szerinti nemzeti park igazgatóságnak be kell jelenteni, valamint a meghagyásra szánt cserjéket cserjefoltokat a működési terület szerint érintett NPI-gal egyeztetni kell (GY31).
- Gyepterületen előforduló, 1,5 m-nél magasabb tájidegen faegyedeket lábon állva kell vegyszeres kezelésben részesíteni (törzs megfúrása, vegyszer injektálása); a hatékonyság érdekében a vegyszert is alkalmazó munkát fafajtól függően a vegetációs időszak kezdetén (április-május) vagy végén (augusztus-szeptember) kell elvégezni (GY34).
- Legeltetési sűrűség minimum 0,2 ÁE/ha (GY38).
- A legeltetési sűrűséget a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal egyeztetni szükséges (GY44).
- Szakaszoló legeltetés esetén legeltetési terv készítése és egyeztetése a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal (GY48).
- Villanypásztor használata esetén egy szakasz területe nem lehet kisebb 20-ha-nál (GY54).
- Villanypásztor csak a működési terület szerinti nemzeti park igazgatóság írásos véleménye alapján alkalmazható (GY57).
- Legeltetési terv készítése és egyeztetése szükséges a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal (GY59).
- A gyepeken legelészárított terület kialakítása szükséges, ami nem haladja meg a parcella 10%-át (GY60).
- Kaszáló sarjülegeltetését a kaszálás napjától számított 30 napon belül megkezdeni tilos (GY64).
- Legeltethető állatfaj: szarvasmarhafélék (GY67).
- Legeltethető állatfaj: juh (GY68).
- Legeltethető állatfajok: lófélék (ló, szamár) (GY70).
- Kaszálás június 30. után lehetséges (GY73)
- Évente az időjárási viszonyoknak és a gyepp állapotának megfelelő, természetvédelmi-ökológiai és a gazdálkodási szempontokat egyaránt figyelembe vevő kaszálási terv készítése és egyeztetése a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal, valamint az így egyeztetett kaszálási terv végrehajtása (GY79).
- A gyepeket évente csak egyszer lehet kaszálni (GY80).
- A gyepterület kaszálása, szárzúzása esetén min. 10 cm-es fűtarló biztosítása (GY92).
- 10-15% kaszátlan terület meghagyása parcellánként (GY94).
- A kaszátlan területet évente más helyen kell kialakítani (GY99).
- A kaszátlan terület legalább 50%-át a tábla belsejében kell biztosítani (GY100).
- Amennyiben inváziós gyomokkal fertőzött területen költ fokozottan védett madár, a terület tisztítását csak a megengedett kaszálási időpont után szabad kezdeni (GY101).
- A kaszálás során az inváziós fajokat nem tartalmazó szegély élőhelyek a kaszátlan területbe bele tartozhatnak (GY102).
- Fokozottan védett földön fészkelő madárfaj fészkeinek, fiókáinak megtalálása esetén a betakarítást, illetve a kaszálást azonnal be kell fejezni és haladéktalanul értesíteni kell a működési terület szerinti nemzeti park igazgatóságot és javaslata alapján a talált fészkek körül 0,5-1 hektáros védőterületet kell kialakítani (GY103).

- A lekaszált inváziós növényeket a területről el kell távolítani a kaszálást követő 30 napon belül (GY109).
- Tisztító kaszálás, szárazzás szeptember 1. után kezdhető meg, amely alól kivételt képez július 15-ei dátummal az inváziós növényfajok konkrét állományait érintő kaszálás és szárazzás (GY112).
- Legelőterületen a tisztító kaszálást és szárazzást úgy kell végezni, hogy az őshonos legelőgyomokkal terhelt területek 50%-nál nagyobb arányban ne sérüljenek (GY114).
- A területen trágyadepónia, széna és szalmakazlak elhelyezése tilos (GY116).
- Éjszakázó helyek, ideiglenes karámok és jószágállások helyét a működési terület szerinti nemzetipark-igazgatósággal egyeztetni szükséges (GY117).
- Vegyszer használata kizárólag fainjektálás során lehetséges (V05).

(4) Élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok:

A kezelési egység területére vonatkozóan élőhelyrekonstrukciós vagy élőhelyfejlesztési javaslat nem merül fel.

(5) Erdőtelepítésre vonatkozó javaslat:

A kezelési egység területén az erdőtelepítés nem javasolható.

(6) Gazdálkodáshoz nem köthető javaslatok

A kezelési egység területén nem a Natura 2000 fenntartási célok megvalósulását eredményező területfejlesztés, valamint a bányászati tevékenység tiltása javasolt.

(7) Kezelési javaslatok indoklása: Rendszeresen vízjárta területek, amelyeken jelentős kockázati tényező lenne a vegyszer használat, ezért kizárólag az inváziós fásszárúak egyedi kijuttatáson alapuló fainjektálása során javasolt engedélyezni. Az előírásor kellően rugalmas és figyelembe veszi a gazdálkodási igényeket, ugyanakkor főként azzal éri el a természetvédelmi célok megvalósulását, hogy azon tevékenységek vonatkozásában, amelyek konfliktus helyzet kialakulásához vezethetnek, egyeztetési kötelezettséget ír elő. A KTT. területén több foltban elhelyezkedő legelők esetében a gyepek állapotromlását előidéző erőteljesebb legeltetés helyett a tisztítókaszálás lehetőségének fenntartásával lehet elérni rövidebb fűvű gyepeket.

Az előírásorban szereplő „GY09: Fogasolás nem megengedett”, előírást egy tagmondattal szükséges volt kiegészíteni, ugyanis a vaddisznók túrása okozta gypállapot romlás tartós maradhat, ha nem sikerül megoldani a gyp extenzív művelését.

KE-6 kezelési egység

Azon mély fekvésű szikes mocsarak medrei, amelyek évtizedekkel korábban nyílt szikes tómedrek voltak és mocsári növényzetük felnyitása érdekében jelentősebb legeltetési nyomás illetve kevésbé korlátos használat javasolt.

(1) Meghatározása: Idetartoznak a korábban nyílt szikes tómedrekben kialakult szikes mocsarak, 1530* jelölő élőhelyek.

(2) Érintettség vizsgálata:

- A kezelési egység meghatározó élőhelytípusai (Á-NÉR 2011 kódok szerint): B6.
- Jó természetességű 1530*.

(3) Gazdálkodáshoz kötődő kezelési javaslatok

A kezelési javaslatok alapját a gyepterületek fenntartását biztosító legeltetési és kaszálási tevékenységet befolyásoló előírások képezik.

a) Kötelező előírások és korlátozások

A gyepek esetén kötelezően betartandó előírásként a Natura 2000 gyepterületek fenntartásának földhasználati szabályairól szóló 269/2007 (X.18.) Korm. rend. előírásait szükséges alapul venni.

b) Önkéntesen vállalható előírások

- Felülvetés nem megengedett (GY01).
- Dobkaszó és talaj meghajtású rendszóró, rendelkező használata tilos (GY08).
- Fogasolás nem megengedett, kivéve vaddisznó okozta gyepfelszín bolygatás helyreállítását (módosítás indoklását lásd 7. pont).
- Tárcsázás nem megengedett (GY10).
- Hengerezés nem megengedett (GY11).
- Gyepszellőztetés nem megengedett (GY12).
- Kiszántás nem megengedett (GY13).
- Felázott talajon mindennemű munkavégzés tilos (GY14).
- Tüzpászták létesítése nem megengedett (GY15).
- Legeltetéssel és szükség esetén tisztító kaszálással történő hasznosítás (GY19).
- A gyepek természetvédelmi szempontú égetése csak a működési terület szerinti nemzeti park igazgatóság egyedi írásos-véleménye alapján történhet (GY24).
- Inváziós fásszárúak mechanikus irtása kötelező (GY26).
- Nem speciális növényvédő szer kijuttatása esetén inváziós fásszárúak vegyszeres irtása, a területileg illetékes hatóság engedélye alapján lehetséges (GY27).
- A gyepek cserjésedését meg kell akadályozni, azonban a szórtan jelentkező őshonos cserjék megőrzésére törekedni kell (GY28).
- A természetes gyepekben őshonos méretes fák (30 cm törzsméret felett) és a vadgyümölcsök (törzsméret megjelölése nélkül) megőrzése kötelező (GY30).
- A cserjeirtás megkezdésének időpontját legalább 5 nappal korábban írásban a működési terület szerinti nemzeti park igazgatóságnak be kell jelenteni, valamint a meghagyásra szánt cserjéket cserjefoltokat a működési terület szerint érintett NPI-gal egyeztetni kell (GY31).
- Gyepterületen előforduló, 1,5 m-nél magasabb tájidegen faegyedet lábon állva kell vegyszeres kezelésben részesíteni (törzs megfúrása, vegyszer injektálása); a hatékonyság érdekében a vegyszert is alkalmazó munkát fafajtól függően a vegetációs időszak kezdetén (április-május) vagy végén (augusztus-szeptember) kell elvégezni (GY34).
- Legeltetési sűrűség minimum 0,2 ÁE/ha (GY38).
- A legeltetési sűrűséget a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal egyeztetni szükséges (GY44).
- Szakaszoló legeltetés esetén legeltetési terv készítése és egyeztetése a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal (GY48).
- Villanypásztor használata esetén egy szakasz területe nem lehet kisebb 20-ha-nál (GY54).
- Villanypásztor csak a működési terület szerinti nemzeti park igazgatóság írásos véleménye alapján alkalmazható (GY57).
- Legeltetési terv készítése és egyeztetése szükséges a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal (GY59).
- Legeltethető állatfaj: szarvasmarhafélék (GY67).
- Legeltethető állatfajok: lófélék (ló, szamár) (GY70).
- Kaszálás június 30. után lehetséges (GY73)
- Évente az időjárási viszonyoknak és a gyep állapotának megfelelő, természetvédelmi-ökológiai és a gazdálkodási szempontokat egyaránt figyelembe vevő kaszálási terv készítése és egyeztetése a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal, valamint az így egyeztetett kaszálási terv végrehajtása (GY79).
- A gyepet évente csak egyszer lehet kaszálni (GY80).
- A gyepterület kaszálása, szárzúzása esetén min. 10 cm-es fűtarló biztosítása (GY92).
- 10-15% kaszátlan terület meghagyása parcellánként (GY94).
- A kaszátlan területet évente más helyen kell kialakítani (GY99).

- A kaszátlan terület legalább 50%-át a tábla belsejében kell biztosítani (GY100).
- Amennyiben inváziós gyomokkal fertőzött területen költ fokozottan védett madár, a terület tisztítását csak a megengedett kaszási időpont után szabad kezdeni (GY101).
- A kaszálás során az inváziós fajokat nem tartalmazó szegély élőhelyek a kaszátlan területbe bele tartozhatnak (GY102).
- Fokozottan védett földön fészkelő madárfaj fészkeinek, fiókáinak megtalálása esetén a betakarítást, illetve a kaszálást azonnal be kell fejezni és haladéktalanul értesíteni kell a működési terület szerinti nemzeti park igazgatóságot és javaslata alapján a talált fészkek körül 0,5-1 hektáros védőterületet kell kialakítani (GY103).
- A lekaszált inváziós növényeket a területről el kell távolítani a kaszálást követő 30 napon belül (GY109).
- Tisztító kaszálás, szárzúzás szeptember 1. után kezdhető meg, amely alól kivételt képez július 15-ei dátummal az inváziós növényfajok konkrét állományait érintő kaszálás és szárzúzás (GY112).
- Legelőterületen a tisztító kaszálást és szárzúzást úgy kell végezni, hogy az őshonos legelőgyomokkal terhelt területrészek 50%-nál nagyobb arányban ne sérüljenek (GY114).
- A területen trágyadepónia, széna és szalmakazlak elhelyezése tilos (GY116).
- Éjszakázó helyek, ideiglenes karámok és jószágállások helyét a működési terület szerinti nemzeti park-igazgatósággal egyeztetni szükséges (GY117).
- Vegyszer használata kizárólag fainjektálás során lehetséges (V05).
- Nyílt vízfelületek kialakítása legeltetési állattartás segítségével (V08).

(4) Élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok:

Élőhely-rekonstrukció (GY118). A nyíltvízes szikes tó jelleg helyreállítása kívánatos.

(5) Erdőtelepítésre vonatkozó javaslat:

A kezelési egység területén az erdőtelepítés nem javasolható.

(6) Gazdálkodáshoz nem köthető javaslatok

A kezelési egység területén nem a Natura 2000 fenntartási célok megvalósulását eredményező területfejlesztés, valamint a bányászati tevékenység tiltása javasolt.

(7) Kezelési javaslatok indoklása:

Nagyobb legeltetési nyomást kívánó vízjárta területek, ezért a juhfélék legeltetése nem preferált, és az évente keletkező zöldtömeg minél nagyobb arányú eltávolítása a cél.

Az előírásorban szereplő „GY09: Fogasolás nem megengedett”, előírást egy tagmondattal szükséges volt kiegészíteni, ugyanis a vaddisznók túrása okozta gyepállapot romlás tartós maradhat, ha nem sikerül megoldani a gyeperőntés művelését.

KE-7 kezelési egység

Változó természetességű és a jelenben kaszálóként hasznosított nedves és száraz gyepek, amelyeken a sarjút- vagy anyaszéna legeltetése kívánatos lenne.

(1) Meghatározása: Jelentősen eltérő természetességű 1530* jelölő élőhelyek, amelyek közös tulajdonsága, hogy kizárólag kaszálóként hasznosítják.

(2) Érintettség vizsgálata:

- A kezelési egység meghatározó élőhelytípusai (Á-NÉR 2011 kódok szerint): F2, OB, OC, OCxOB, F4, F4xF2, F2xF1a, F1a, H5axF1a, H5a.
- Változó természetességű 1530*.

(3) Gazdálkodáshoz kötődő kezelési javaslatok

A kezelési javaslatok alapját a gyepterületek fenntartását biztosító legeltetési és kaszási tevékenységet befolyásoló előírások képezik.

a) Kötelező előírások és korlátozások

A gyepek esetén kötelezően betartandó előírásként a Natura 2000 gyepterületek fenntartásának földhasználati szabályairól szóló 269/2007 (X.18.) Korm. rend. előírásait szükséges alapul venni.

b) Önkéntesen vállalható előírások

- Felülvetés nem megengedett (GY01).
- Dobkasza és talaj meghajtású rendszóró, rendezelő használata tilos (GY08).
- Fogasolás nem megengedett, kivéve vaddisznó okozta gyepfelszín bolygatás helyreállítását (módosítás indoklását lásd 7. pont).
- Tárcsázás nem megengedett (GY10).
- Hengerezés nem megengedett (GY11).
- Gyepszellőztetés nem megengedett (GY12).
- Kiszántás nem megengedett (GY13).
- Felázott talajon mindennemű munkavégzés tilos (GY14).
- Tűzpászták létesítése nem megengedett (GY15).
- Legeltetéssel és/vagy kaszással történő hasznosítás (GY22).
- A gyepek természetvédelmi szempontú égetése csak a működési terület szerinti nemzeti park igazgatóság egyedi írásos-véleménye alapján történhet (GY24).
- Inváziós fásszárúak mechanikus irtása kötelező (GY26).
- Nem speciális növényvédő szer kijuttatása esetén inváziós fásszárúak vegyszeres irtása, a területileg illetékes hatóság engedélye alapján lehetséges (GY27).
- A gyepek cserjésedését meg kell akadályozni, azonban a szórtan jelentkező őshonos cserjék megőrzésére törekedni kell (GY28).
- A természetes gyepekben őshonos méretes fák (30 cm törzsátmérő felett) és a vadgyümölcsök (törzsátmérő megjelölése nélkül) megőrzése kötelező (GY30).
- A cserjeirtás megkezdésének időpontját legalább 5 nappal korábban írásban a működési terület szerinti nemzeti park igazgatóságnak be kell jelenteni, valamint a meghagyásra szánt cserjéket cserjefoltokat a működési terület szerint érintett NPI-gal egyeztetni kell (GY31).
- Gyepterületen előforduló, 1,5 m-nél magasabb tájidegen faegyedeket lábon állva kell vegyszeres kezelésben részesíteni (törzs megfúrása, vegyszer injekálása); a hatékonyság érdekében a vegyszert is alkalmazó munkát fafajtól függően a vegetációs időszak kezdetén (április-május) vagy végén (augusztus-szeptember) kell elvégezni (GY34).
- Legeltetési sűrűség minimum 0,2 ÁE/ha (GY38).
- A legeltetési sűrűséget a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal egyeztetni szükséges (GY44).
- Szakaszozó legeltetés esetén legeltetési terv készítése és egyeztetése a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal (GY48).
- Villanypásztor csak a működési terület szerinti nemzeti park igazgatóság írásos véleménye alapján alkalmazható (GY57).
- Kaszálo sarjulegeltetését a kaszálás napjától számított 30 napon belül megkezdeni tilos (GY64).
- Legeltethető állatfaj: szarvasmarhafélék (GY67).
- Legeltethető állatfaj: juh (GY68).
- Legeltethető állatfajok: lófélék (ló, szamár) (GY70).
- Kaszálás június 30. után lehetséges (GY73)
- A gyepeket évente csak egyszer lehet kaszálni (GY80).
- A gyepterület kaszálása, szárzúzása esetén min. 10 cm-es fűtarló biztosítása (GY92).
- 10-15% kaszálatlan terület meghagyása parcellánként (GY94).
- A kaszálatlan területet évente más helyen kell kialakítani (GY99).

- A kaszátlan terület legalább 50%-át a tábla belsejében kell biztosítani (GY100).
- Amennyiben inváziós gyomokkal fertőzött területen költ fokozottan védett madár, a terület tisztítását csak a megengedett kaszási időpont után szabad kezdeni (GY101).
- A kaszálás során az inváziós fajokat nem tartalmazó szegély élőhelyek a kaszátlan területbe bele tartozhatnak (GY102).
- Fokozottan védett földön fészkelő madárfaj fészkeinek, fiókáinak megtalálása esetén a betakarítást, illetve a kaszálást azonnal be kell fejezni és haladéktalanul értesíteni kell a működési terület szerinti nemzeti park igazgatóságot és javaslata alapján a talált fészkek körül 0,5-1 hektáros védőterületet kell kialakítani (GY103).
- A lekaszált inváziós növényeket a területről el kell távolítani a kaszálást követő 30 napon belül (GY109).
- Tisztító kaszálás, szárzúzás szeptember 1. után kezdhető meg, amely alól kivételt képez július 15-ei dátummal az inváziós növényfajok konkrét állományait érintő kaszálás és szárzúzás (GY112).
- Legelőterületen a tisztító kaszálást és szárzúzást úgy kell végezni, hogy az őshonos legelőgyomokkal terhelt területrészek 50%-nál nagyobb arányban ne sérüljenek (GY114).
- A területen trágyadepónia, széna és szalmakazlak elhelyezése tilos (GY116).
- Éjszakázó helyek, ideiglenes karámok és jószágállások helyét a működési terület szerinti nemzeti park-igazgatósággal egyeztetni szükséges (GY117).

(4) Élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok:

A kezelési egység területére vonatkozóan élőhelyrekonstrukciós vagy élőhelyfejlesztési javaslat nem merül fel.

(5) Erdőtelepítésre vonatkozó javaslat:

A kezelési egység területén az erdőtelepítés nem javasolható.

(6) Gazdálkodáshoz nem köthető javaslatok

A kezelési egység területén nem a Natura 2000 fenntartási célok megvalósulását eredményező területfejlesztés, valamint a bányászati tevékenység tiltása javasolt.

(7) Kezelési javaslatok indoklása: A kezelési javaslatok célja a kaszáló sarjülegeltetésének megteremtése, esetleg a főhasznosítás jellegének megváltoztatása.

Az előírásorban szereplő „GY09: Fogasolás nem megengedett”, előírást egy tagmondattal szükséges kiegészíteni, ugyanis a vaddisznók túrása okozta gypállapot romlás tartós maradhat, ha nem sikerül megoldani a gyp extenzív művelését.

KE-8 kezelési egység

Jó természetességű és a jelenben kaszálóként hasznosított nedves és száraz 1530* jelölő élőhelyek, amelyeken a sarjú- vagy anyaszéna legeltetése főként szarvasmarha- és lófélékkel lenne kívánatos.

(1) Meghatározása: Jó természetességű és változó vízjárású 1530* jelölő élőhelyek, amelyek közös tulajdonsága, hogy kizárólag kaszálóként hasznosítják.

(2) Érintettség vizsgálata:

- A kezelési egység meghatározó élőhelytípusai (Á-NÉR 2011 kódok szerint): F2, F2xF1a, F1a, H5axF1a, H5a.
- Jó természetességű 1530*.

(3) Gazdálkodáshoz kötődő kezelési javaslatok

A kezelési javaslatok alapját a gyepterületek fenntartását biztosító legeltetési és kaszási tevékenységet befolyásoló előírások képezik.

a) Kötelező előírások és korlátozások

A gyepek esetén kötelezően betartandó előírásként a Natura 2000 gyepterületek fenntartásának földhasználati szabályairól szóló 269/2007 (X.18.) Korm. rend. előírásait szükséges alapul venni.

b) Önkéntesen vállalható előírások

- Felülvetés nem megengedett (GY01).
- Dobkaszó és talaj meghajtású rendszőr, rendkezelő használata tilos (GY08).
- Fogasolás nem megengedett, kivéve vaddisznó okozta gyepfelszín bolygatás helyreállítását (módosítás indoklását lásd 7. pont).
- Tárcsázás nem megengedett (GY10).
- Hengerezés nem megengedett (GY11).
- Gyepszellőztetés nem megengedett (GY12).
- Kiszántás nem megengedett (GY13).
- Felázott talajon mindennemű munkavégzés tilos (GY14).
- Tűzpázták létesítése nem megengedett (GY15).
- Legeltetéssel és/vagy kaszálással történő hasznosítás (GY22).
- A gyepek természetvédelmi szempontú égetése csak a működési terület szerinti nemzeti park igazgatóság egyedi írásos-véleménye alapján történhet (GY24).
- Inváziós fásszárúak mechanikus irtása kötelező (GY26).
- Nem speciális növényvédő szer kijuttatása esetén inváziós fásszárúak vegyszeres irtása, a területileg illetékes hatóság engedélye alapján lehetséges (GY27).
- A gyepek cserjésedését meg kell akadályozni, azonban a szórtan jelentkező őshonos cserjék megőrzésére törekedni kell (GY28).
- A természetes gyepekben őshonos méretes fák (30 cm törzsátmérő felett) és a vadgyümölcsök (törzsátmérő megjelölése nélkül) megőrzése kötelező (GY30).
- A cserjeirtás megkezdésének időpontját legalább 5 nappal korábban írásban a működési terület szerinti nemzeti park igazgatóságnak be kell jelenteni, valamint a meghagyásra szánt cserjéket cserjefoltokat a működési terület szerint érintett NPI-gal egyeztetni kell (GY31).
- Gyepterületen előforduló, 1,5 m-nél magasabb tájidegen faegyedeket lábon állva kell vegyszeres kezelésben részesíteni (törzs megfúrása, vegyszer injektálása); a hatékonyság érdekében a vegyszert is alkalmazó munkát fafajtól függően a vegetációs időszak kezdetén (április-május) vagy végén (augusztus-szeptember) kell elvégezni (GY34).
- Legeltetési sűrűség minimum 0,2 ÁE/ha (GY38).
- A legeltetési sűrűséget a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal egyeztetni szükséges (GY44).
- Szakaszzoló legeltetés esetén legeltetési terv készítése és egyeztetése a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal (GY48).
- Villanypásztor csak a működési terület szerinti nemzeti park igazgatóság írásos véleménye alapján alkalmazható (GY57).
- Kaszáló sarjűlegeltetése kizárólag szarvasmarhával és lóval lehetséges, amelyet a kaszálás napjától számított 30 napon belül megkezdeni tilos (GY63).
- Kaszáló sarjűlegeltetését a kaszálás napjától számított 30 napon belül megkezdeni tilos (GY64).
- Legeltethető állatfaj: szarvasmarhafélék (GY67).
- Legeltethető állatfajok: lófélék (ló, szamár) (GY70).
- Kaszálás június 30. után lehetséges (GY73)
- A gyepeket évente csak egyszer lehet kaszálni (GY80).
- A gyepterület kaszálása, szárzúzása esetén min. 10 cm-es fűtarló biztosítása (GY92).
- 10-15% kaszátlan terület meghagyása parcellánként (GY94).
- A kaszátlan területet évente más helyen kell kialakítani (GY99).
- A kaszátlan terület legalább 50%-át a tábla belsejében kell biztosítani (GY100).

- Amennyiben inváziós gyomokkal fertőzött területen költ fokozottan védett madár, a terület tisztítását csak a megengedett kaszálási időpont után szabad kezdeni (GY101).
- A kaszálás során az inváziós fajokat nem tartalmazó szegély élőhelyek a kaszátlan területbe bele tartozhatnak (GY102).
- Fokozottan védett földön fészkelő madárfaj fészkeinek, fiókáinak megtalálása esetén a betakarítást, illetve a kaszálást azonnal be kell fejezni és haladéktalanul értesíteni kell a működési terület szerinti nemzeti park igazgatóságot és javaslata alapján a talált fészkek körül 0,5-1 hektáros védőterületet kell kialakítani (GY103).
- A lekaszált inváziós növényeket a területről el kell távolítani a kaszálást követő 30 napon belül (GY109).
- Tisztító kaszálás, szárzúzás szeptember 1. után kezdhető meg, amely alól kivételt képez július 15-ei dátummal az inváziós növényfajok konkrét állományait érintő kaszálás és szárzúzás (GY112).
- Legelőterületen a tisztító kaszálást és szárzúzást úgy kell végezni, hogy az őshonos legelőgyomokkal terhelt területrészek 50%-nál nagyobb arányban ne sérüljenek (GY114).
- A területen trágyadepónia, széna és szalmakazlak elhelyezése tilos (GY116).
- Éjszakázó helyek, ideiglenes karámok és jószágállások helyét a működési terület szerinti nemzeti park-igazgatósággal egyeztetni szükséges (GY117).

(4) Élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok:

A kezelési egység területére vonatkozóan élőhelyrekonstrukciós vagy élőhelyfejlesztési javaslat nem merül fel.

(5) Erdőtelepítésre vonatkozó javaslat:

A kezelési egység területén az erdőtelepítés nem javasolható.

(6) Gazdálkodáshoz nem köthető javaslatok

A kezelési egység területén nem a Natura 2000 fenntartási célok megvalósulását eredményező területfejlesztés, valamint a bányászati tevékenység tiltása javasolt.

(7) Kezelési javaslatok indoklása: A kezelési javaslatok célja a szarvasmarha- és lófélék kaszáló sarjülegeltetésének megteremtése, esetleg a főhasznosítás jellegének megváltoztatása.

Az előírásorban szereplő „GY09: Fogasolás nem megengedett”, előírást egy tagmondattal szükséges volt kiegészíteni, ugyanis a vaddisznók túrása okozta gyeppállapot romlás tartós maradhat, ha nem sikerül megoldani a gyepp extenzív művelését.

KE-9 kezelési egység

Szerkezetes, hangyaszombékokkal tagolt szikes gyepek, amely jelleg fenntartása érdekében a kaszálható terület kiterjedését korlátozni javasolt.

(1) Meghatározása: Jó természetességű főként száraz és félszáraz növényzetű és szerkezetes 1530* jelölő élőhelyek.

(2) Érintettség vizsgálata:

- A kezelési egység meghatározó élőhelytípusai (Á-NÉR 2011 kódok szerint): F2xF1a, F1a, H5axF1a, H5a.
- Jó természetességű 1530*.

(3) Gazdálkodáshoz kötődő kezelési javaslatok

A kezelési javaslatok alapját a gyepterületek fenntartását biztosító legeltetési és kaszálási tevékenységet befolyásoló előírások képezik.

a) Kötelező előírások és korlátozások

A gyepek esetén kötelezően betartandó előírásként a Natura 2000 gyepterületek fenntartásának földhasználati szabályairól szóló 269/2007 (X.18.) Korm. rend. előírásait szükséges alapul venni.

b) Önkéntesen vállalható előírások

- Felülvetés nem megengedett (GY01).
- Dobkaszó és talaj meghajtású rendszőr, rendelkező használata tilos (GY08).
- Fogasolás nem megengedett, kivéve vaddisznó okozta gyepfelszín bolygatás helyreállítását (módosítás indoklását lásd 7. pont).
- Tárcsázás nem megengedett (GY10).
- Hengerezés nem megengedett (GY11).
- Gyepszellőztetés nem megengedett (GY12).
- Kiszántás nem megengedett (GY13).
- Felázott talajon mindennemű munkavégzés tilos (GY14).
- Tűzpázták létesítése nem megengedett (GY15).
- Kizárólag legeltetéssel történő hasznosítás (GY18).
- A gyepek természetvédelmi szempontú égetése csak a működési terület szerinti nemzeti park igazgatóság egyedi írásos-véleménye alapján történhet (GY24).
- Inváziós fásszárúak mechanikus irtása kötelező (GY26).
- Nem speciális növényvédő szer kijuttatása esetén inváziós fásszárúak vegyszeres irtása, a területileg illetékes hatóság engedélye alapján lehetséges (GY27).
- A gyepek cserjésedését meg kell akadályozni, azonban a szórtan jelentkező őshonos cserjék megőrzésére törekedni kell (GY28).
- A természetes gyepekben őshonos méretes fák (30 cm törzsátmérő felett) és a vadgyümölcsök (törzsátmérő megjelölése nélkül) megőrzése kötelező (GY30).
- A cserjeirtás megkezdésének időpontját legalább 5 nappal korábban írásban a működési terület szerinti nemzeti park igazgatóságnak be kell jelenteni, valamint a meghagyásra szánt cserjéket cserjefoltokat a működési terület szerint érintett NPI-gal egyeztetni kell (GY31).
- Gyepterületen előforduló, 1,5 m-nél magasabb tájidegen faegyedet lábön állva kell vegyszeres kezelésben részesíteni (törzs megfúrása, vegyszer injektálása); a hatékonyság érdekében a vegyszert is alkalmazó munkát fafajtól függően a vegetációs időszak kezdetén (április-május) vagy végén (augusztus-szeptember) kell elvégezni (GY34).
- Legeltetési sűrűség minimum 0,2 ÁE/ha (GY38).
- A legeltetési sűrűséget a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal egyeztetni szükséges (GY44).
- Szakaszoló legeltetés esetén legeltetési terv készítése és egyeztetése a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal (GY48).
- Villanypásztor csak a működési terület szerinti nemzeti park igazgatóság írásos véleménye alapján alkalmazható (GY57).
- Legeltethető állatfaj: szarvasmarhafélék (GY67).
- Legeltethető állatfajok: lófélék (ló, szamár) (GY70).
- Amennyiben inváziós gyomokkal fertőzött területen költ fokozottan védett madár, a terület tisztítását csak a megengedett kaszálási időpont után szabad kezdeni (GY101).
- Fokozottan védett földön fészkelő madárfaj fészkeinek, fiókáinak megtalálása esetén a betakarítást, illetve a kaszálást azonnal be kell fejezni és haladéktalanul értesíteni kell a működési terület szerinti nemzeti park igazgatóságot és javaslata alapján a talált fészkek körül 0,5-1 hektáros védőterületet kell kialakítani (GY103).
- A lekaszált inváziós növényeket a területről el kell távolítani a kaszálást követő 30 napon belül (GY109).
- Tisztító kaszálás csak az inváziós gyomnövényekkel fertőzött foltokon lehetséges (GY104).
- A területen trágyadepónia, széna és szalmakazlak elhelyezése tilos (GY116).

- Éjszakázó helyek, ideiglenes karámok és jószágállások helyét a működési terület szerinti nemzetipark-igazgatósággal egyeztetni szükséges (GY117).

(4) Élőhelyrekonstrukció és élőhelyfejlesztési javaslatok:

A kezelési egység területére vonatkozóan élőhelyrekonstrukciós vagy élőhelyfejlesztési javaslat nem merül fel.

(5) Erdőtelepítésre vonatkozó javaslat:

A kezelési egység területén az erdőtelepítés nem javasolható.

(6) Gazdálkodáshoz nem köthető javaslatok

A kezelési egység területén nem a Natura 2000 fenntartási célok megvalósulását eredményező területfejlesztés, valamint a bányászati tevékenység tiltása javasolt.

(7) Kezelési javaslatok indoklása: A kezelési javaslatok célja, hogy a gyepek szerkezetét romboló kaszálási tevékenységet kizárja a területekről és a fajokban gazdag közösséget szarvasmarha- és lófélék legeltetésével biztosítsa.

Az előírásorban szereplő „GY09: Fogasolás nem megengedett”, előírást egy tagmondatral szükséges volt kiegészíteni, ugyanis a vaddisznók túrása okozta gyepp állapot romlás tartós maradhat, ha nem sikerül megoldani a gyepek extenzív művelését.

KE-10 kezelési egység

Azon mély fekvésű gyepek és szikes mocsári területek tartoznak ide, amelyeken a 269/2007 (X.18.) Korm. rend. előírásainak alig túlmutató korlátozások betartása mellett jelenlegi állapotuk megőrizhető.

(1) Meghatározása: Rendszeresen vízjárta fátlan 1530* jelölő élőhelyek.

(2) Érintettség vizsgálata:

- A kezelési egység meghatározó élőhelytípusai (Á-NÉR 2011 kódok szerint): B6, F2xF4.
- Jó természetességű 1530*.

(3) Gazdálkodáshoz kötődő kezelési javaslatok

A kezelési javaslatok alapját a gyepterületek fenntartását biztosító legeltetési és kaszálási tevékenységet befolyásoló előírások képezik.

a) Kötelező előírások és korlátozások

A gyepek esetén kötelezően betartandó előírásként a Natura 2000 gyepterületek fenntartásának földhasználati szabályairól szóló 269/2007 (X.18.) Korm. rend. előírásait szükséges alapul venni.

b) Önkéntesen vállalható előírások

- Felületetés nem megengedett (GY01).
- Dobkaszó és talaj meghajtású rendszelő, rendkezelő használata tilos (GY08).
- Fogasolás nem megengedett, kivéve vaddisznó okozta gyeppfelszín bolygatás helyreállítását (módosítás indoklását lásd 7. pont).
- Tárcsázás nem megengedett (GY10).
- Hengerezés nem megengedett (GY11).
- Gyepszellőztetés nem megengedett (GY12).
- Kiszántás nem megengedett (GY13).
- Felázott talajon mindennemű munkavégzés tilos (GY14).
- Tüzpázták létesítése nem megengedett (GY15).
- Legeltetéssel és szükség esetén tisztító kaszálással történő hasznosítás (GY19).

- A gyepek természetvédelmi szempontú égetése csak a működési terület szerinti nemzeti park igazgatóság egyedi írásos-véleménye alapján történhet (GY24).
- Inváziós fásszárúak mechanikus irtása kötelező (GY26).
- Gyepterületen előforduló, 1,5 m-nél magasabb tájidegen faegyedeket lábon állva kell vegyszeres kezelésben részesíteni (törzs megfűrése, vegyszer injektálása); a hatékonyság érdekében a vegyszert is alkalmazó munkát fafajtól függően a vegetációs időszak kezdetén (április-május) vagy végén (augusztus-szeptember) kell elvégezni (GY34).
- Legeltetési sűrűség minimum 0,2 ÁE/ha (GY38).
- Szakaszoló legeltetés esetén legeltetési terv készítése és egyeztetése a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal (GY48).
- Villanypásztor csak a működési terület szerinti nemzeti park igazgatóság írásos véleménye alapján alkalmazható (GY57).
- Legeltethető állatfaj: szarvasmarhafélék (GY67).
- Legeltethető állatfaj: juh (GY68).
- Legeltethető állatfajok: lófélék (ló, szamár) (GY70).
- Kaszálás június 30. után lehetséges (GY73)
- A gyepet évente csak egyszer lehet kaszálni (GY80).
- A gyepterület kaszálása, szárzúzása esetén min. 10 cm-es fűtarló biztosítása (GY92).
- Amennyiben inváziós gyomokkal fertőzött területen költ fokozottan védett madár, a terület tisztítását csak a megengedett kaszálási időpont után szabad kezdeni (GY101).
- A kaszálás során az inváziós fajokat nem tartalmazó szegély élőhelyek a kaszátlan területbe bele tartozhatnak (GY102).
- Fokozottan védett földön fészkelő madárfaj fészkeinek, fiókáinak megtalálása esetén a betakarítást, illetve a kaszálást azonnal be kell fejezni és haladéktalanul értesíteni kell a működési terület szerinti nemzeti park igazgatóságot és javaslata alapján a talált fészkek körül 0,5-1 hektáros védőterületet kell kialakítani (GY103).
- A lekaszált inváziós növényeket a területről el kell távolítani a kaszálást követő 30 napon belül (GY109).
- Tisztító kaszálás, szárzúzás szeptember 1. után kezdhető meg, amely alól kivételt képez július 15-ei dátummal az inváziós növényfajok konkrét állományait érintő kaszálás és szárzúzás (GY112).
- A területen trágyadepónia, széna és szalmakazlak elhelyezése tilos (GY116).
- Éjszakázó helyek, ideiglenes karámok és jószágállások helyét a működési terület szerinti nemzeti park-igazgatósággal egyeztetni szükséges (GY117).
- Vegyszer használata kizárólag fainjektálás során lehetséges (V05).

(4) Élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok:

A kezelési egység területére vonatkozóan élőhelyrekonstrukciós vagy élőhelyfejlesztési javaslat nem merül fel.

(5) Erdőtelepítésre vonatkozó javaslat:

A kezelési egység területén az erdőtelepítés nem javasolható.

(6) Gazdálkodáshoz nem köthető javaslatok

A kezelési egység területén nem a Natura 2000 fenntartási célok megvalósulását eredményező területfejlesztés, valamint a bányászati tevékenység tiltása javasolt.

(7) Kezelési javaslatok indoklása: Rendszeresen vízjárta területek, amelyeken az előírásor kellően rugalmas és figyelembe veszi a gazdálkodási igényeket, ugyanakkor főként azzal éri el a természetvédelmi célok megvalósulását, hogy azon tevékenységek vonatkozásában, amelyek konfliktus helyzet kialakulásához vezethetnek, egyeztetési kötelezettséget ír elő.

Az előírásorban szereplő „GY09: Fogasolás nem megengedett”, előírást egy tagmondattal szükséges volt kiegészíteni, ugyanis a vaddisznók túrása okozta gyepállapot romlás tartós maradhat, ha nem sikerül megoldani a gyep extenzív művelését.

KE-11 kezelési egység

Szerkezetes, hangyazsombékokkal tagolt fajokban szegény szikes gyeppek, amely szerkezetes jelleg fenntartása érdekében elsődlegesen a kaszálható terület kiterjedését javasolt korlátozni.

(1) Meghatározása: Változó természetességű szerkezetes szikes gyeppek 1530* jelölő élőhelyek.

(2) Érintettség vizsgálata:

- A kezelési egység meghatározó élőhelytípusai (Á-NÉR 2011 kódok szerint): F2xF1a, F1a, OB, OC.
- Gyenge és közepes természetességű 1530*.

(3) Gazdálkodáshoz kötődő kezelési javaslatok

A kezelési javaslatok alapját a gyepterületek fenntartását biztosító legeltetési és kaszálási tevékenységet befolyásoló előírások képezik.

a) Kötelező előírások és korlátozások

A gyeppek esetén kötelezően betartandó előírásként a Natura 2000 gyepterületek fenntartásának földhasználati szabályairól szóló 269/2007 (X.18.) Korm. rend. előírásait szükséges alapul venni.

b) Önkéntesen vállalható előírások

- Felülvetés nem megengedett (GY01).
- Dobkaszta és talaj meghajtású rendszóró, rendelkező használata tilos (GY08).
- Fogasolás nem megengedett, kivéve vaddisznó okozta gyepfelszín bolygatás helyreállítását (módosítás indoklását lásd 7. pont).
- Tárcsázás nem megengedett (GY10).
- Hengerezés nem megengedett (GY11).
- Gyepszellőztetés nem megengedett (GY12).
- Kiszántás nem megengedett (GY13).
- Felázott talajon mindennemű munkavégzés tilos (GY14).
- Tüzpázták létesítése nem megengedett (GY15).
- A gyeppek természetvédelmi szempontú égetése csak a működési terület szerinti nemzeti park igazgatóság egyedi írásos-véleménye alapján történhet (GY24).
- Inváziós fásszárúak mechanikus irtása kötelező (GY26).
- Nem speciális növényvédő szer kijuttatása esetén inváziós fásszárúak vegyszeres irtása, a területileg illetékes hatóság engedélye alapján lehetséges (GY27).
- A gyeppek cserjésedését meg kell akadályozni, azonban a szórtan jelentkező őshonos cserjék megőrzésére törekedni kell (GY28).
- A természetes gyeppekben őshonos méretes fák (30 cm törzsméretű felett) és a vadgyümölcsök (törzsméretű megjelölése nélkül) megőrzése kötelező (GY30).
- A cserjeirtás megkezdésének időpontját legalább 5 nappal korábban írásban a működési terület szerinti nemzeti park igazgatóságnak be kell jelenteni, valamint a meghagyásra szánt cserjéket cserjefoltokat a működési terület szerint érintett NPI-gal egyeztetni kell (GY31).
- Gyepterületen előforduló, 1,5 m-nél magasabb tájidegen faegyedet lábon állva kell vegyszeres kezelésben részesíteni (törzs megfúrása, vegyszer injektálása); a hatékonyság érdekében a vegyszert is alkalmazó munkát fafajtól függően a vegetációs időszak kezdetén (április-május) vagy végén (augusztus-szeptember) kell elvégezni (GY34).
- A legeltetési sűrűséget a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal egyeztetni szükséges (GY44).

- Szakaszzoló legeltetés esetén legeltetési terv készítése és egyeztetése a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal (GY48).
- Villanypásztor csak a működési terület szerinti nemzeti park igazgatóság írásos véleménye alapján alkalmazható (GY57).
- Legeltethető állatfaj: szarvasmarhafélék (GY67).
- Legeltethető állatfaj: juh (GY68).
- Legeltethető állatfajok: lófélék (ló, szamár) (GY70).
- A parcella maximum 50%-a hasznosítható kaszálással (GY97).
- Amennyiben inváziós gyomokkal fertőzött területen költ fokozottan védett madár, a terület tisztítását csak a megengedett kaszálási időpont után szabad kezdeni (GY101).
- Fokozottan védett földön fészkelő madárfaj fészkeinek, fiókáinak megtalálása esetén a betakarítást, illetve a kaszálást azonnal be kell fejezni és haladéktalanul értesíteni kell a működési terület szerinti nemzeti park igazgatóságot és javaslata alapján a talált fészkek körül 0,5-1 hektáros védőterületet kell kialakítani (GY103).
- A lekaszált inváziós növényeket a területről el kell távolítani a kaszálást követő 30 napon belül (GY109).
- A területen trágyadepónia, széna és szalmakazlak elhelyezése tilos (GY116).
- Éjszakázó helyek, ideiglenes karámok és jószágállások helyét a működési terület szerinti nemzeti park-igazgatósággal egyeztetni szükséges (GY117).

(4) Élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok:

A kezelési egység területére vonatkozóan élőhelyrekonstrukciós vagy élőhelyfejlesztési javaslat nem merül fel.

(5) Erdőtelepítésre vonatkozó javaslat:

A kezelési egység területén az erdőtelepítés nem javasolható.

(6) Gazdálkodáshoz nem köthető javaslatok

A kezelési egység területén nem a Natura 2000 fenntartási célok megvalósulását eredményező területfejlesztés, valamint a bányászati tevékenység tiltása javasolt.

(7) Kezelési javaslatok indoklása: A kezelési javaslatok célja, hogy a gyeperő kaszálási tevékenység kiterjedését csökkentse, ugyanakkor ne korlátozza a legeltetést akár a jelenlegihez hasonló alacsony legeltetési intenzitást biztosítva.

Az előírásorban szereplő „GY09: Fogasolás nem megengedett”, előírást egy tagmondattal szükséges kiegészíteni, ugyanis a vaddisznók túrása okozta gyepp állapot romlás tartós maradhat, ha nem sikerül megoldani a gyeperő extenzív művelését.

KE-12 kezelési egység

Szerkezetes, mocsári giliszta által kialakított zsombékokkal tagolt fajokban szegény szikes mocsarak és rétek, amely szerkezetes jelleg fenntartása érdekében elsődlegesen a kaszálható terület kiterjedését javasolt korlátozni.

(1) Meghatározása: Jó természetességű szerkezetes szikes mocsarak és rétek 1530* jelölő élőhelyek.

(2) Érintettség vizsgálata:

- A kezelési egység meghatározó élőhelytípusai (Á-NÉR 2011 kódok szerint): F2, B6.
- Jó természetességű 1530*.

(3) Gazdálkodáshoz kötődő kezelési javaslatok

A kezelési javaslatok alapját a gyepterületek fenntartását biztosító legeltetési és kaszálási tevékenységet befolyásoló előírások képezik.

a) Kötelező előírások és korlátozások

A gyepek esetén kötelezően betartandó előírásként a Natura 2000 gyepterületek fenntartásának földhasználati szabályairól szóló 269/2007 (X.18.) Korm. rend. előírásait szükséges alapul venni.

b) Önkéntesen vállalható előírások

- Felülvetés nem megengedett (GY01).
- Dobkaszó és talaj meghajtású rendszőr, rendkezelő használata tilos (GY08).
- Fogasolás nem megengedett, kivéve vaddisznó okozta gyepfelszín bolygatás helyreállítását (módosítás indoklását lásd 7. pont).
- Tárcsázás nem megengedett (GY10).
- Hengerezés nem megengedett (GY11).
- Gyepszellőztetés nem megengedett (GY12).
- Kiszántás nem megengedett (GY13).
- Felázott talajon mindennemű munkavégzés tilos (GY14).
- Tűzpázták létesítése nem megengedett (GY15).
- Kizárólag legeltetéssel történő hasznosítás (GY18).
- A gyepek természetvédelmi szempontú égetése csak a működési terület szerinti nemzeti park igazgatóság egyedi írásos-véleménye alapján történhet (GY24).
- Inváziós fásszárúak mechanikus irtása kötelező (GY26).
- Nem speciális növényvédő szer kijuttatása esetén inváziós fásszárúak vegyszeres irtása, a területileg illetékes hatóság engedélye alapján lehetséges (GY27).
- A gyepek cserjésedését meg kell akadályozni, azonban a szórtan jelentkező őshonos cserjék megőrzésére törekedni kell (GY28).
- A természetes gyepekben őshonos méretes fák (30 cm törzsátmérő felett) és a vadgyümölcsök (törzsátmérő megjelölése nélkül) megőrzése kötelező (GY30).
- A cserjeirtás megkezdésének időpontját legalább 5 nappal korábban írásban a működési terület szerinti nemzeti park igazgatóságnak be kell jelenteni, valamint a meghagyásra szánt cserjéket cserjefoltokat a működési terület szerint érintett NPI-gal egyeztetni kell (GY31).
- Gyepterületen előforduló, 1,5 m-nél magasabb tájidegen faegyedeket lábon állva kell vegyszeres kezelésben részesíteni (törzs megfúrása, vegyszer injekciója); a hatékonyság érdekében a vegyszert is alkalmazó munkát fafajtól függően a vegetációs időszak kezdetén (április-május) vagy végén (augusztus-szeptember) kell elvégezni (GY34).
- A legeltetési sűrűséget a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal egyeztetni szükséges (GY44).
- Szakaszoló legeltetés esetén legeltetési terv készítése és egyeztetése a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal (GY48).
- Villanypásztor csak a működési terület szerinti nemzeti park igazgatóság írásos véleménye alapján alkalmazható (GY57).
- Legeltethető állatfaj: szarvasmarhafélék (GY67).
- Legeltethető állatfaj: juh (GY68).
- Legeltethető állatfajok: lófélék (ló, szamár) (GY70).
- Amennyiben inváziós gyomokkal fertőzött területen költ fokozottan védett madár, a terület tisztítását csak a megengedett kaszálási időpont után szabad kezdeni (GY101).
- Fokozottan védett földön fészkelő madárfaj fészkeinek, fiókáinak megtalálása esetén a betakarítást, illetve a kaszálást azonnal be kell fejezni és haladéktalanul értesíteni kell a működési terület szerinti nemzeti park igazgatóságot és javaslata alapján a talált fészkek körül 0,5-1 hektáros védőterületet kell kialakítani (GY103).
- A lekaszált inváziós növényeket a területről el kell távolítani a kaszálást követő 30 napon belül (GY109).
- A területen trágyadepónia, széna és szalmakazlak elhelyezése tilos (GY116).

- Éjszakázó helyek, ideiglenes karámok és jószágállások helyét a működési terület szerinti nemzetipark-igazgatósággal egyeztetni szükséges (GY117).
- Vegyszer használata kizárólag fainjektálás során lehetséges (V05).

(4) Élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok:

A kezelési egység területére vonatkozóan élőhelyrekonstrukciós vagy élőhelyfejlesztési javaslat nem merül fel.

(5) Erdőtelepítésre vonatkozó javaslat:

A kezelési egység területén az erdőtelepítés nem javasolható.

(6) Gazdálkodáshoz nem köthető javaslatok

A kezelési egység területén nem a Natura 2000 fenntartási célok megvalósulását eredményező területfejlesztés, valamint a bányászati tevékenység tiltása javasolt.

(7) Kezelési javaslatok indoklása: A kezelési javaslatok célja, hogy a gyep szerkezetét romboló kaszálási tevékenység kiterjedését csökkentse, ugyanakkor ne korlátozza annak idejét.

Az előírásorban szereplő „GY09: Fogasolás nem megengedett”, előírást egy tagmondatral szükséges volt kiegészíteni, ugyanis a vaddisznók túrása okozta gyepállapot romlás tartós maradhat, ha nem sikerül megoldani a gyep extenzív művelését.

KE-13 kezelési egység

Állattartó telep mellett illetve szikes gyepekkel körbe vett szántó föld, amelyen főként a növényvédőszer használatot javasolt korlátozni.

(1) Meghatározása: Szántó föld 1530* jelölő élőhellyel körbe véve.

(2) Érintettség vizsgálata:

- A kezelési egység meghatározó élőhelytípusai (Á-NÉR 2011 kódok szerint): T1 (F1a, F2)

(3) Gazdálkodáshoz kötődő kezelési javaslatok

A kezelési javaslatok alapját a szántóterületek fenntartását biztosító tevékenységet befolyásoló előírások képezik.

a) Kötelező előírások és korlátozások

A szántók esetén kötelezően betartandó előírásként a Helyes Mezőgazdasági és Környezeti Állapot fenntartásáról szóló 50/2008. (IV.24.) FVM rendelet, a Nitrát Érzékeny területek lehatárolásáról szóló 43/2013. (V. 29.) VM rendelet előírásait szükséges alapul venni.

b) Önkéntesen vállalható előírások

- Kizárólag környezetkímélő besorolású növényvédő szerek alkalmazása engedélyezett (SZ19).
- Kártevők elleni védekezés kizárólag szelektív szerekkel lehetséges (SZ20).
- Légi kivitelezésű növényvédelem és tápanyag-utánpótlás tilos (SZ21).
- Rágcsálóirtó szerek és talajfertőtlenítő szerek alkalmazása tilos (SZ22).
- Fás szárú és lágú szárú energetikai ültetvény telepítése tilos (SZ43).
- Fóliasátras és üvegházás termesztés tilos (SZ44).
- Melioráció tilos (SZ46).
- Meszezés tilos (SZ47).
- Drénezés tilos (SZ48).

(4) Élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok:

A kezelési egység területére vonatkozóan élőhelyrekonstrukciós vagy élőhelyfejlesztési javaslat nem merül fel.

(5) Erdőtelepítésre vonatkozó javaslat:

A kezelési egység területén az erdőtelepítés nem javasolható.

(6) Gazdálkodáshoz nem köthető javaslatok

A kezelési egység területén nem a Natura 2000 fenntartási célok megvalósulását eredményező területfejlesztés, valamint a bányászati tevékenység tiltása javasolt.

(7) Kezelési javaslatok indoklása: A kezelési javaslatok célja, hogy a jelenleg helyben keletkező takarmánytermesztési célokat biztosító gazdálkodás maradjon meg a kezelési egységen és annak használata ne okozzon károsodást a közvetlen határos 1530* jelölő élőhely állapotában.

KE-14 kezelési egység

1530* jelölő élőhelynek minősülő szikes mocsarakkal körbe vett szántóföld.

(1) Meghatározása: Szántóföld 1530* jelölő élőhellyel körbe véve.

(2) Érintettség vizsgálata:

- A kezelési egység meghatározó élőhelytípusai (Á-NÉR 2011 kódok szerint): T1 (B6, F2)

(3) Gazdálkodáshoz kötődő kezelési javaslatok

A kezelési javaslatok alapját a szántóterületek fenntartását biztosító tevékenységet befolyásoló előírások képezik.

a) Kötelező előírások és korlátozások

A szántók esetén kötelezően betartandó előírásként a Helyes Mezőgazdasági és Környezeti Állapot fenntartásáról szóló 50/2008. (IV.24.) FVM rendelet, a Nitrát Érzékeny területek lehatárolásáról szóló 43/2013. (V. 29.) VM rendelet előírásait szükséges alapul venni.

b) Önkéntesen vállalható előírások

- Vegyszer gyomirtás tilos, kivéve az özönnövények mechanikus irtását kiegészítő vegyszeres kezelést (SZ27).
- Tápanyag-utánpótlást csak szerves trágyával lehet végezni (SZ37).
- 5 év átlagában a következő vetésszerkezet betartása javasolt fővetésű növények tekintetében: legalább 20% kalászos gabona, legalább 20% szálas pillangós takarmánynövény (szálas pillangósok, vagy azok keveréke, illetve füves keveréke), legalább 20% zöldugor, legalább 10% őszi repce, legfeljebb 20% egyéb kultúra legalább 10% zöldugor, legfeljebb 25% egyéb kultúra (SZ41).
- Szemes kukorica, napraforgó, kertészeti kultúra, rizs, dohány, szudánifű termesztése nem megengedett (SZ42).
- Fás szárú és lágyszárú energetikai ültetvény telepítése tilos (SZ43).
- Fóliasátras és üvegházhas termesztés tilos (SZ44).
- Melioráció tilos (SZ46).
- Meszezés tilos (SZ47).
- Drénezés tilos (SZ48).

(4) Élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok:

A kezelési egység területére vonatkozóan élőhelyrekonstrukciós vagy élőhelyfejlesztési javaslat nem merül fel.

(5) Erdőtelepítésre vonatkozó javaslat:

A kezelési egység területén az erdőtelepítés nem javasolható.

(6) Gazdálkodáshoz nem köthető javaslatok

A kezelési egység területén nem a Natura 2000 fenntartási célok megvalósulását eredményező területfejlesztés, valamint a bányászati tevékenység tiltása javasolt.

(7) Kezelési javaslatok indoklása: A kezelési javaslatok célja, hogy a vizes élőhelyekben szigetként jelentkező szántón minimalizálja a bemosódás lehetőségét, ugyanakkor olyan kultúrák termesztése javasolt, amelyek fenntartása nem igényel rendszeres bejárást illetve egyéb természetvédelmi igényeket is kielégít (pl. tűzok telelését).

KE-15 kezelési egység

Szikes gyepekkel körbe vett szántóföld, amelyen főként a növényvédőszer használatot javasolt korlátozni.

(1) Meghatározása: Szántóföld 1530* jelölő élőhellyel körbe véve.

(2) Érintettség vizsgálata:

- A kezelési egység meghatározó élőhelytípusai (Á-NÉR 2011 kódok szerint): T1 (F1a, F2)

(3) Gazdálkodáshoz kötődő kezelési javaslatok

A kezelési javaslatok alapját a szántóterületek fenntartását biztosító tevékenységet befolyásoló előírások képezik.

a) Kötelező előírások és korlátozások

A szántók esetén kötelezően betartandó előírásként a Helyes Mezőgazdasági és Környezeti Állapot fenntartásáról szóló 50/2008. (IV.24.) FVM rendelet, a Nitrát Érzékeny területek lehatárolásáról szóló 43/2013. (V. 29.) VM rendelet előírásait szükséges alapul venni.

b) Önkéntesen vállalható előírások

- Kizárólag környezetkímélő besorolású növényvédő szerek alkalmazása engedélyezett (SZ19).
- Kártevők elleni védekezés kizárólag szelektív szerekkel lehetséges (SZ20).
- Légi kivitelezésű növényvédelem és tápanyag-utánpótlás tilos (SZ21).
- Rágcsálóirtó szerek és talajfertőtlenítő szerek alkalmazása tilos (SZ22).
- Tápanyag-utánpótlást csak szerves trágyával lehet végezni (SZ37).
- 5 év átlagában a következő vetésszerkezet betartása javasolt fővetésű növények tekintetében: legalább 20% kalászos gabona, legalább 20% szálaspillangós takarmánynövény (szálaspillangósok, vagy azok keveréke, illetve füves keveréke), legalább 20% zölddugor, legalább 10% őszi repce, legfeljebb 20% egyéb kultúra legalább 10% zölddugor, legfeljebb 25% egyéb kultúra (SZ41).
- Szemes kukorica, napraforgó, kertészeti kultúra, rizs, dohány, szudánifű termesztése nem megengedett (SZ42).
- Fás szárú és lágyszárú energetikai ültetvény telepítése tilos (SZ43).
- Fóliásátrás és üvegházhasználat tilos (SZ44).
- Melioráció tilos (SZ46).
- Meszezés tilos (SZ47).
- Drénezés tilos (SZ48).

(4) Élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok:

A kezelési egység területére vonatkozóan élőhelyrekonstrukciós vagy élőhelyfejlesztési javaslat nem merül fel.

(5) Erdőtelepítésre vonatkozó javaslat:

A kezelési egység területén az erdőtelepítés nem javasolható.

(6) Gazdálkodáshoz nem köthető javaslatok

A kezelési egység területén nem a Natura 2000 fenntartási célok megvalósulását eredményező területfejlesztés, valamint a bányászati tevékenység tiltása javasolt.

(7) Kezelési javaslatok indoklása: A kezelési javaslatok célja, hogy a jelölő élőhelyekben szigetként jelentkező szántón szükség esetén a környezetvédelmi igényeket kielégítő növényvédelem működjön, ugyanakkor olyan kultúrák termesztése javasolt, amelyek fenntartása nem igényel rendszeres bejárást illetve egyéb természetvédelmi igényeket is kielégít (pl. tűzok teelését).

KE-16 kezelési egység

Szikes gyepekkel határos nagytáblás szántóföldek.

(1) Meghatározása: Szántóföldek 1530* jelölő élőhellyel határosan.

(2) Érintettség vizsgálata:

- A kezelési egység meghatározó élőhelytípusai (Á-NÉR 2011 kódok szerint): T1 (F1a, F2)

(3) Gazdálkodáshoz kötődő kezelési javaslatok

A kezelési javaslatok alapját a szántóterületek fenntartását biztosító tevékenységet befolyásoló előírások képezik.

a) Kötelező előírások és korlátozások

A szántók esetén kötelezően betartandó előírásként a Helyes Mezőgazdasági és Környezeti Állapot fenntartásáról szóló 50/2008. (IV.24.) FVM rendelet, a Nitrát Érzékeny területek lehatárolásáról szóló 43/2013. (V. 29.) VM rendelet előírásait szükséges alapul venni.

b) Önkéntesen vállalható előírások

- Kártevők elleni védekezés kizárólag szelektív szerekkel lehetséges (SZ20).
- Rágcsálóirtó szerek és talajfertőtlenítő szerek alkalmazása tilos (SZ22).
- 5 év átlagában a következő vetésszerkezet betartása javasolt fővetésű növények tekintetében: legalább 20% kalászos gabona, legalább 20% szálas pillangós takarmánynövény (szálas pillangósok, vagy azok keveréke, illetve füves keveréke), legalább 20% zöldugar, legalább 10% őszi repce, legfeljebb 20% egyéb kultúra legalább 10% zöldugar, legfeljebb 25% egyéb kultúra (SZ41).
- Fás szárú és lágú szárú energetikai ültetvény telepítése tilos (SZ43).
- Fóliasátras és üvegházás termesztés tilos (SZ44).
- Melioráció tilos (SZ46).
- Meszezés tilos (SZ47).
- Drénezés tilos (SZ48).

(4) Élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok:

A kezelési egység területére vonatkozóan élőhelyrekonstrukciós vagy élőhelyfejlesztési javaslat nem merül fel.

(5) Erdőtelepítésre vonatkozó javaslat:

A kezelési egység területén az erdőtelepítés nem javasolható.

(6) Gazdálkodáshoz nem köthető javaslatok

A kezelési egység területén nem a Natura 2000 fenntartási célok megvalósulását eredményező területfejlesztés, valamint a bányászati tevékenység tiltása javasolt.

(7) Kezelési javaslatok indoklása: A kezelési javaslatok célja, hogy a szántóföldi növénytermesztés intenzitása ne növekedjék és az ne veszélyeztesse a szomszédos jelölő élőhelyek állapotát, ugyanakkor olyan kultúrák termesztése javasolt, amelyek fenntartása nem igényel rendszeres bejárást illetve egyéb természetvédelmi igényeket is kielégít (pl. tűzok telelését).

KE-17 kezelési egység

A szikes gyepek alrészleteinek részét képező, a gyepekből szántónak elművelt területek.

(1) Meghatározása: Szántóföldek 1530* jelölő élőhellyel határosan.

(2) Érintettség vizsgálata:

- A kezelési egység meghatározó élőhelytípusai (Á-NÉR 2011 kódok szerint): T1 (F1a, F2, H5a)

(3) Gazdálkodáshoz kötődő kezelési javaslatok

A kezelési javaslatok alapját a gyepterületek kialakulását és fenntartását biztosító előírások képezik.

a) Kötelező előírások és korlátozások

Az elszántott gyepek esetén kötelezően betartandó előírásként a Natura 2000 gyepterületek fenntartásának földhasználati szabályairól szóló 269/2007 (X.18.) Korm. rend. előírásait szükséges alapul venni.

b) Önkéntesen vállalható előírások

- Szántó füves élőhellyé alakítása spontán felhagyással (SZ53).
- Legeltetéssel és/vagy kaszálással történő hasznosítás (GY22).

(4) Élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok:

A kezelési egység minden egyes foltján a művelési ág helyreállítása, azaz visszagyepesítés javasolt.

(5) Erdőtelepítésre vonatkozó javaslat:

A kezelési egység területén az erdőtelepítés nem javasolható.

(6) Gazdálkodáshoz nem köthető javaslatok

A kezelési egység területén nem a Natura 2000 fenntartási célok megvalósulását eredményező területfejlesztés, valamint a bányászati tevékenység tiltása javasolt.

(7) Kezelési javaslatok indoklása: A rét/legelő művelési ágú területek helyreállítása szükséges. Tekintettel arra, hogy e területek kivétel nélkül keskeny sávok a gyepek mentén, ezért kiváló regenerációs potenciállal bírnak, tehát spontán gyepesedésük gyorsan végbe mehet.

KE-18 kezelési egység

Szikes gyepekkel körbe vett szántóföldek, amelyek művelése rontja a környező gyepek állapotát.

(1) Meghatározása: Szántóföldek 1530* jelölő élőhellyel határosan.

(2) Érintettség vizsgálata:

- A kezelési egység meghatározó élőhelytípusai (Á-NÉR 2011 kódok szerint): T1 (F1a, F2, H5a)

(3) *Gazdálkodáshoz kötődő kezelési javaslatok*

A kezelési javaslatok alapját az évelő szántóföldi kultúrák és a gyepterületek kialakulását és fenntartását biztosító előírások képezik.

a) *Kötelező előírások és korlátozások*

A gyepesítésre váró szántókon a gyepesítés esetén kötelezően betartandó előírásként a Natura 2000 gyepterületek fenntartásának földhasználati szabályairól szóló 269/2007 (X.18.) Korm. rend. előírásait szükséges alapul venni.

b) *Önkéntesen vállalható előírások*

- Szántó füves élőhely alakítása, lucerna kultúrát követő spontán gyepesedéssel (SZ55).
- Legeltetéssel és/vagy kaszálással történő hasznosítás (GY22).

(4) *Élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok:*

A kezelési egység minden egyes foltján a szántó művelési ág megváltoztatása, azaz visszagyepesítés javasolt.

(5) *Erdőtelepítésre vonatkozó javaslat:*

A kezelési egység területén az erdőtelepítés nem javasolható.

(6) *Gazdálkodáshoz nem köthető javaslatok*

A kezelési egység területén nem a Natura 2000 fenntartási célok megvalósulását eredményező területfejlesztés, valamint a bányászati tevékenység tiltása javasolt.

(7) *Kezelési javaslatok indoklása:* Az ingatlanok művelési ágának megváltoztatására tett javaslat megvalósítására azért van szükség, mert e szántók egy része több évtizedes gyepesedést követően pár éve került újra szántóföldi művelésbe vonásra illetve belvizes szántó, ezért ellenérdekel a Natura 2000 terület természetes vízkészleteinek megőrzésében.

A lucernával történő gyepesítésre sok publikált jó tapasztalat áll rendelkezésre, ezért a sekély termőrétegű talajokon a vetést követő 3-5 éven belül a körbe ölelő gyepes növényzete válik uralkodóvá.

KE-19 kezelési egység

Engedély nélkül működő náddeponáló helyek.

(1) *Meghatározása:* 1530* jelölő élőhelyen kialakított ruderália.

(2) *Érintettség vizsgálata:*

- A kezelési egység meghatározó élőhelytípusai (Á-NÉR 2011 kódok szerint): OF.

(3) *Gazdálkodáshoz kötődő kezelési javaslatok*

A kezelési javaslatok alapját a gyepterületek kialakulását és fenntartását biztosító előírások képezik.

a) *Kötelező előírások és korlátozások*

A gyepesítés esetén kötelezően betartandó előírásként a Natura 2000 gyepterületek fenntartásának földhasználati szabályairól szóló 269/2007 (X.18.) Korm. rend. előírásait szükséges alapul venni.

b) *Önkéntesen vállalható előírások*

- Nádat deponálni, válogatni a területen tilos (V58).
- Legeltetéssel és/vagy kaszálással történő hasznosítás (GY22).

(4) *Élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok:*

A kezelési egység minden egyes foltján a nád depóniát meg kell szüntetni.

(5) Erdőtelepítésre vonatkozó javaslat:

A kezelési egység területén az erdőtelepítés nem javasolható.

(6) Gazdálkodáshoz nem köthető javaslatok

A kezelési egység területén nem a Natura 2000 fenntartási célok megvalósulását eredményező területfejlesztés, valamint a bányászati tevékenység tiltása javasolt.

(7) Kezelési javaslatok indoklása:

Az ingatlanok művelési ágának helyreállítása, az ideiglenes más célú hasznosítás felszámolása javasolt, ugyanis a náddeponáló és válogató helyen telepednek meg elsőként az inváziós növényfajok, majd onnan fertőzik meg a környezetüket.

KE-20 kezelési egység

Sziki nádasok és nádasodó szikes mocsarak, illetve minden nádasodó üde szikes élőhely, ahol nádaratási tevékenységet folytatnak.

(1) Meghatározása: Különböző szerkezetű és egységes kezelésű sziki nádasok 1530* jelölő élőhely.

(2) Érintettség vizsgálata:

- A kezelési egység meghatározó élőhelytípusai (Á-NÉR 2011 kódok szerint): B6.

(3) Gazdálkodáshoz kötődő kezelési javaslatok

A kezelési javaslatok alapját a nádas területek előírásai képezik.

a) Kötelező előírások és korlátozások

A nádasokra a Tvt. 21. §(1) a) és b) pontjai és a 38. §(1) f) pontja tartalmaz előírást.

b) Önkéntesen vállalható előírások

- A működési terület szerinti nemzeti park igazgatóság által kijelölt területen tilos a nádaratás (V06).
- A learatott nád vizes élőhelyről történő kiszállításának nyomvonalát működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal egyeztetve kell kialakítani (V41).
- A nádaratás megkezdése előtt 48 órával a működési terület szerinti nemzeti park igazgatóságot értesíteni kell (V42).
- A nádaratás befejeztéről értesíteni kell a működési terület szerinti nemzeti park igazgatóságot (V43).
- A hagyásfoltok kialakítását a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal egyeztetve kell kijelölni (V44).
- November 1. és február 15. között lehet nádaratást folytatni, a mindenkori időjárási és talajviszonyok figyelembe vételével (V45).
- A nádas minimum 10-20%-át nem szabad learatni (V49).
- A nádaratás csak fagyott vagy száraz talajon végezhető (V56).
- A nádaratást végzőnek, a nád aratásához, a rendelkezésére álló nádvágó gépek közül mindig a talaj és hidrológiai adottságainak megfelelő gépet kell használni (V59).
- A nádaratás során természetes, gyorsan lebomló anyagokból készített kötöző anyagot köteles használni (V60).
- A nádaratás megkönnyítése érdekében az érintett terület vízszintjének megváltoztatása tilos (V62).
- Legeltetéssel és/vagy kaszálással történő hasznosítás (GY22).

(4) Élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok:

A kezelési egység területére vonatkozóan élőhelyrekonstrukciós vagy élőhelyfejlesztési javaslat nem merül fel.

(5) Erdőtelepítésre vonatkozó javaslat:

A kezelési egység területén az erdőtelepítés nem javasolható.

(6) Gazdálkodáshoz nem köthető javaslatok

A kezelési egység területén nem a Natura 2000 fenntartási célok megvalósulását eredményező területfejlesztés, valamint a bányászati tevékenység tiltása javasolt.

(7) Kezelési javaslatok indoklása:

A kezelési egység nádasai fontos nádi énekes madár költő élőhelyek, ezért a nád aratását szabályozni szükséges. A gyepes előírásra azért van szükség, mert helyenként lengenáddal borított üde réteken folyik nád aratása, ahol egyébként a rét/legelő gazdálkodás volna kívánatosabb.

KE-21 kezelési egység

A XXXI/4 b jelű csatorna HUKN20005 területén húzódó szakasza.

(1) Meghatározása: Belvíz elvezető csatorna.

(2) Érintettség vizsgálata:

- A kezelési egység meghatározó élőhelytípusai (Á-NÉR 2011 kódok szerint): OB, F2, OC.

(3) Gazdálkodáshoz kötődő kezelési javaslatok

A kezelési javaslatok élőhely rekonstrukciós célokat szolgáló egyedi ajánlások.

a) Kötelező előírások és korlátozások

Az élőhely rekonstrukció kivitelezhetőségét elsősorban nem a jogszabályi környezet, mind inkább egy vízügyi hatásbecslés befolyásolhatja.

b) Önkéntesen vállalható előírások

- Élőhely-rekonstrukció (V63).

(4) Élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok:

A csatorna teljes felszámolása.

(5) Erdőtelepítésre vonatkozó javaslat:

A kezelési egység területén az erdőtelepítés nem javasolható.

(6) Gazdálkodáshoz nem köthető javaslatok

A kezelési egység területén nem a Natura 2000 fenntartási célok megvalósulását eredményező területfejlesztés, valamint a bányászati tevékenység tiltása javasolt.

(7) Kezelési javaslatok indoklása:

A kezelési egység jelentős mértékben hat a környezetét kísérő gyepekre, amelyek természetességét jelentősen rontja (lásd. (2) pontban megadott ÁNÉR kategóriákat).

KE-22 kezelési egység

A XXXI/4 jelű csatorna Kiskunsági Főcsatorna K-i oldalán elhelyezkedő HUKN20005 területén húzódó szakasza.

(1) Meghatározása: Belvíz elvezető csatorna.

(2) Érintettség vizsgálata:

- A kezelési egység meghatározó élőhelytípusai (Á-NÉR 2011 kódok szerint): B6, F2, F4.

(3) Gazdálkodáshoz kötődő kezelési javaslatok

A kezelési javaslatok élőhely rekonstrukciós célokat szolgáló egyedi ajánlások.

a) Kötelező előírások és korlátozások

Az élőhely rekonstrukció kivitelezhetőségét elsősorban nem a jogszabályi környezet, mind inkább egy vízügyi hatásbecslés befolyásolhatja.

b) Önkéntesen vállalható előírások

- Élőhely-rekonstrukció (V63).

(4) Élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok:

A csatorna teljes felszámolása.

(5) Erdőtelepítésre vonatkozó javaslat:

A kezelési egység területén az erdőtelepítés nem javasolható.

(6) Gazdálkodáshoz nem köthető javaslatok

A kezelési egység területén nem a Natura 2000 fenntartási célok megvalósulását eredményező területfejlesztés, valamint a bányászati tevékenység tiltása javasolt.

(7) Kezelési javaslatok indoklása:

A kezelési egység jelentős mértékben hat a környezetét kísérő gyepekre, amelyek természetességét rontja. A csatorna felszámolását követően a korábbi nyílt vízzel rendelkező szikes tavak regenerációjának esélye lesz.

KE-23 kezelési egység

A XXXI/4 jelű csatorna Kiskunsági Főcsatorna NY-i oldalán elhelyezkedő HUKN20005 területén húzódó szakasza.

(1) Meghatározása: Belvíz elvezető csatorna.

(2) Érintettség vizsgálata:

- A kezelési egység meghatározó élőhelytípusai (Á-NÉR 2011 kódok szerint): B6, F2, F4.

(3) Gazdálkodáshoz kötődő kezelési javaslatok

A kezelési javaslatok élőhely rekonstrukciós célokat szolgáló egyedi ajánlások.

a) Kötelező előírások és korlátozások

Az élőhely rekonstrukció kivitelezhetőségét elsősorban nem a jogszabályi környezet, mind inkább egy vízügyi hatásbecslés befolyásolhatja.

b) Önkéntesen vállalható előírások

- Élőhely-rekonstrukció (V63).

(4) Élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok:

A biztonságos belvízelvezetést nem akadályozó és az ökológiai vízkészletet megőrizni képes műtárgyak építése.

(5) Erdőtelepítésre vonatkozó javaslat:

A kezelési egység területén az erdőtelepítés nem javasolható.

(6) Gazdálkodáshoz nem köthető javaslatok

A kezelési egység területén nem a Natura 2000 fenntartási célok megvalósulását eredményező területfejlesztés, valamint a bányászati tevékenység tiltása javasolt.

(7) Kezelési javaslatok indoklása:

A kezelési egység jelentős mértékben hat a környezetét kísérő gyepekre, amelyek természetességét jelentősen rontja. A csatorna egy korábbi szikes tómedret szel át hosszában. A vízmegőrzés révén e meder részbeni helyreállítására lenne lehetőség.

KE-24 kezelési egység

Olyan vízügyi létesítmények, amelyekre jelen fenntartási terv keretein belül nem kerültek előírások, ugyanis azok hatása nem állapítható meg egyértelműen illetve nincsenek hatással a terület állapotára.

(1) Meghatározása: Belvíz elvezető csatorna, depónai.

(2) Érintettség vizsgálata:

- A kezelési egység meghatározó élőhelytípusai (Á-NÉR 2011 kódok szerint): U8-U9, B1a.

(3) Gazdálkodáshoz kötődő kezelési javaslatok

-

a) Kötelező előírások és korlátozások

-

b) Önkéntesen vállalható előírások

-

(4) Élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok:

A kezelési egység területére vonatkozóan élőhelyrekonstrukciós vagy élőhelyfejlesztési javaslat nem merül fel.

(5) Erdőtelepítésre vonatkozó javaslat:

A kezelési egység területén az erdőtelepítés nem javasolható.

(6) Gazdálkodáshoz nem köthető javaslatok

-

(7) Kezelési javaslatok indoklása:

-

KE-25 kezelési egység

Korábbi jószágállások illetve rekultivált hulladéklerakón kialakult ruderalis növényzetű foltok.

(1) Meghatározása: Zavarás tűrő (gyom)növényzet.

(2) Érintettség vizsgálata:

- A kezelési egység meghatározó élőhelytípusai (Á-NÉR 2011 kódok szerint): OF, OCxOF.

(3) Gazdálkodáshoz kötődő kezelési javaslatok

-

a) Kötelező előírások és korlátozások

-

b) Önkéntesen vállalható előírások

-

(4) Élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok:

A kezelési egység területére vonatkozóan élőhelyrekonstrukciós vagy élőhelyfejlesztési javaslat nem merül fel.

(5) Erdőtelepítésre vonatkozó javaslat:

A kezelési egység területén az erdőtelepítés nem javasolható.

(6) Gazdálkodáshoz nem köthető javaslatok

-

(7) Kezelési javaslatok indoklása:

KE-26 kezelési egység

Idős magyar kőris (*Fraxinus angustifolia ssp. pannonica*) példányok alkotta fásor.

(1) Meghatározása: Fásításnak minősülő fásor.

(2) Érintettség vizsgálata:

- A kezelési egység meghatározó élőhelytípusai (Á-NÉR 2011 kódok szerint): RA.

(3) Gazdálkodáshoz kötődő kezelési javaslatok

A fásításokra vonatkozó előírások alkalmazása.

a) Kötelező előírások és korlátozások

A fásítások esetében kötelezően betartandó előírásokat az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló 2009. évi XXXVII. törvény 12 §, 44-48 §, 70 § (1)-(2), 103 § tartalmazza.

b) Önkéntesen vállalható előírások

- Meghatározott szabad rendelkezésű erdők és fásítások felújítása (E66).

(4) Élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok:

A kezelési egység területére vonatkozóan élőhelyrekonstrukciós vagy élőhelyfejlesztési javaslat nem merül fel.

(5) Erdőtelepítésre vonatkozó javaslat:

A kezelési egységet képező fásorból kipusztult vagy kitermelt magyar kőris (*Fraxinus angustifolia* subsp. *pannonica*) faegyedek pótlása javasolható.

(6) Gazdálkodáshoz nem köthető javaslatok

-

(7) Kezelési javaslatok indoklása:

A tájképet meghatározó, a szántókat és szikes gyepeket egymástól jól elhatároló, őshonos fafajból álló tájelem, amelynek megőrzése az 1530* jelölő élőhely elszántását is akadályozza.

KE-27 kezelési egység

Főként keskenylevelű ezüstfa (*Elaeagnus angustifolia*) példányok alkotta facsoportok.

(1) **Meghatározása:** Fásításnak minősülő facsoport.

(2) **Érintettség vizsgálata:**

- A kezelési egység meghatározó élőhelytípusai (Á-NÉR 2011 kódok szerint): S6.

(3) **Gazdálkodáshoz kötődő kezelési javaslatok**

A fásításokra vonatkozó előírások alkalmazása.

a) Kötelező előírások és korlátozások

A fásítások esetében kötelezően betartandó előírásokat az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló 2009. évi XXXVII. törvény 12 §, 44-48 §, 70 § (1)-(2), 103 § tartalmazza.

b) Önkéntesen vállalható előírások

- Az idegenhonos és tájidegen fafajú szabad rendelkezésű erdők és fásítások felújításának elhagyása, azok más művelési ágban (pl. gyepek) történő hasznosítása. (E67).

(4) **Élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok:**

E kezelési egység területein a mocsári teknős (*Emys orbicularis*) állomány fészekrakó lehetőségeinek javítása céljából a letermelést követően kisebb területrészek időnkénti tárcsázása indokolt.

(5) **Erdőtelepítésre vonatkozó javaslat:**

A fásítások felújítása nem javasolt.

(6) **Gazdálkodáshoz nem köthető javaslatok**

A kezelési egység területén nem a Natura 2000 fenntartási célok megvalósulását eredményező területfejlesztés, valamint a bányászati tevékenység tiltása javasolt.

(7) **Kezelési javaslatok indoklása:**

Az inváziós fafaj területről történő kiirtása elsősorban azért szükséges, mert spontán terjedésével veszélyezteti az 1530* jelölő élőhelyeket.

KE-28 kezelési egység

A helyi településrendezési tervben beépítésre szánt és részben beépített területek.

(1) **Meghatározása:** 1530* jelölő élőhelyen kialakított végleges más célú használatra kijelölt és a helyi településrendezési tervben beépítésre szánt és részben beépített területek. A létrehozásuk célja volt, hogy nyaraló övezetet alakítsanak ki a Kiskunsági-főcsatorna mentén.

(2) **Érintettség vizsgálata:**

- A kezelési egység meghatározó élőhelytípusai (Á-NÉR 2011 kódok szerint): U2.

(3) **Gazdálkodáshoz kötődő kezelési javaslatok**

-

a) Kötelező előírások és korlátozások

A helyi településrendezési terv tartalmazza az előírásokat.

b) Önkéntesen vállalható előírások

-

(4) Élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok

A kezelési egység területére vonatkozóan élőhelyrekonstrukciós vagy élőhelyfejlesztési javaslat nem merül fel.

(5) Erdőtelepítésre vonatkozó javaslat:

A kezelési egység területén az erdőtelepítés nem javasolható.

(6) Gazdálkodáshoz nem köthető javaslatok

A beépítési százalék jelenlegi szinten tartása vagy további csökkentése javasolt.

(7) Kezelési javaslatok indoklása:

-

KE-29 kezelési egység

A Tass 0249/ hrsz-ú vízjogi üzemelési engedéllyel nem rendelkező árok.

(1) Meghatározása: Belvíz elvezető árok.

(2) Érintettség vizsgálata:

- A kezelési egység meghatározó élőhelytípusai (Á-NÉR 2011 kódok szerint): OB, U8.

(3) Gazdálkodáshoz kötődő kezelési javaslatok

A kezelési javaslatok élőhely rekonstrukciós célokat szolgáló egyedi ajánlások.

a) Kötelező előírások és korlátozások

Az élőhely rekonstrukció kivitelezhetőségét elsősorban nem a jogszabályi környezet, mind inkább egy vízügyi hatásbecslés befolyásolhatja.

b) Önkéntesen vállalható előírások

- Élőhely-rekonstrukció (V63).

(4) Élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok:

Az árok teljes felszámolása.

(5) Erdőtelepítésre vonatkozó javaslat:

A kezelési egység területén az erdőtelepítés nem javasolható.

(6) Gazdálkodáshoz nem köthető javaslatok

A kezelési egység területén nem a Natura 2000 fenntartási célok megvalósulását eredményező területfejlesztés, valamint a bányászati tevékenység tiltása javasolt.

(7) Kezelési javaslatok indoklása:

A kezelési egység jelentős mértékben hat a környezetét kísérő gyepekre, amelyek természetességét drénező hatása révén rontja.

KE-30 kezelési egység

Minden olyan nyomvonalas létesítmény, állattartó telep ide sorolandó, amelyekre nem született e tervezés keretein belül konkrét javaslat.

(1) Meghatározása: Földutak, állattartó telepek, csatornák, fásítások, szántó.

(2) Érintettség vizsgálata:

- A kezelési egység meghatározó élőhelytípusai (Á-NÉR 2011 kódok szerint): U11, U10, U4, S2, U8xABxAC, T1, S2xS1.

(3) Gazdálkodáshoz kötődő kezelési javaslatok

-

a) Kötelező előírások és korlátozások

Egymástól jelentősen eltérő jellegű kezelési egységek, amelyekre Natura 2000 irányelv szempontjából a 275/2004. (X. 8.) Korm. rendeletben foglaltak az irányadóak.

b) Önkéntesen vállalható előírások

-

(4) Élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok:

A kezelési egység területére vonatkozóan élőhelyrekonstrukciós vagy élőhelyfejlesztési javaslat nem merül fel.

(5) Erdőtelepítésre vonatkozó javaslat:

A kezelési egység területén az erdőterület növelése nem javasolható.

(6) Gazdálkodáshoz nem köthető javaslatok

-

(7) Kezelési javaslatok indoklása:

-

KE-31 kezelési egység

A helyi településrendezési tervben beépítésre szánt és még nem beépített területek.

(1) Meghatározása: 1530* jelölő élőhelyek felparcellázva végleges más célú használatra kijelölve és a helyi településrendezési tervben beépítésre szánt a természetben beépítetlen területek. A létrehozásuk célja volt, hogy nyaraló övezetet alakítsanak ki a Kiskunsági-főcsatorna mentén.

(2) Érintettség vizsgálata:

- A kezelési egység meghatározó élőhelytípusai (Á-NÉR 2011 kódok szerint): F1a, F2, F4.

(3) Gazdálkodáshoz kötődő kezelési javaslatok

A kezelési javaslatok alapját a gyepterületek fenntartását biztosító legeltetési és kaszálási tevékenységet befolyásoló előírások képezik.

a) Kötelező előírások és korlátozások

A gyepek esetén kötelezően betartandó előírásként a Natura 2000 gyepterületek fenntartásának földhasználati szabályairól szóló 269/2007 (X.18.) Korm. rend. előírásait szükséges alapul venni. Ennek ellentmond a helyi településrendezési terv tartalmazta előírások.

b) Önkéntesen vállalható előírások

- Felületés nem megengedett (GY01).
- Dobkasza és talaj meghajtású rendszelő, rendezelő használata tilos (GY08).

- Fogasolás nem megengedett, kivéve vaddisznó okozta gyepfelszín bolygatás helyreállítását (módosítás indoklását lásd 7. pont).
- Tárcsázás nem megengedett (GY10).
- Hengerezés nem megengedett (GY11).
- Gyepszellőztetés nem megengedett (GY12).
- Kiszántás nem megengedett (GY13).
- Felázott talajon mindennemű munkavégzés tilos (GY14).
- Tüzpászták létesítése nem megengedett (GY15).
- Legeltetéssel és/vagy kaszálással történő hasznosítás (GY22).
- A gyepek természetvédelmi szempontú égetése csak a működési terület szerinti nemzeti park igazgatóság egyedi írásos-véleménye alapján történhet (GY24).
- Inváziós fásszárúak mechanikus irtása kötelező (GY26).
- Nem speciális növényvédő szer kijuttatása esetén inváziós fásszárúak vegyszeres irtása, a területileg illetékes hatóság engedélye alapján lehetséges (GY27).
- A gyepek cserjésedését meg kell akadályozni, azonban a szórton jelentkező őshonos cserjék megőrzésére törekedni kell (GY28).
- A természetes gyepekben őshonos méretes fák (30 cm törzsátmérő felett) és a vadgyümölcsök (törzsátmérő megjelölése nélkül) megőrzése kötelező (GY30).
- A cserjeirtás megkezdésének időpontját legalább 5 nappal korábban írásban a működési terület szerinti nemzeti park igazgatóságnak be kell jelenteni, valamint a meghagyásra szánt cserjéket cserjefoltokat a működési terület szerint érintett NPI-gal egyeztetni kell (GY31).
- Gyepterületen előforduló, 1,5 m-nél magasabb tájidegen faegyedeket lábon állva kell vegyszeres kezelésben részesíteni (törzs megfúrása, vegyszer injektálása); a hatékonyság érdekében a vegyszert is alkalmazó munkát fafajtól függően a vegetációs időszak kezdetén (április-május) vagy végén (augusztus-szeptember) kell elvégezni (GY34).
- Legeltetési sűrűség minimum 0,2 ÁE/ha (GY38).
- A legeltetési sűrűséget a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal egyeztetni szükséges (GY44).
- Szakaszoló legeltetés esetén legeltetési terv készítése és egyeztetése a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal (GY48).
- Villanypásztor csak a működési terület szerinti nemzeti park igazgatóság írásos véleménye alapján alkalmazható (GY57).
- Kaszáló sarjülegeltetését a kaszálás napjától számított 30 napon belül megkezdeni tilos (GY64).
- Legeltethető állatfaj: szarvasmarhafélék (GY67).
- Legeltethető állatfaj: juh (GY68).
- Legeltethető állatfajok: lófélék (ló, szamár) (GY70).
- Kaszálás június 30. után lehetséges (GY73)
- A gyepet évente csak egyszer lehet kaszálni (GY80).
- A gyepterület kaszálása, szárazítása esetén min. 10 cm-es fűtarló biztosítása (GY92).
- 10-15% kaszátlan terület meghagyása parcellánként (GY94).
- A kaszátlan területet évente más helyen kell kialakítani (GY99).
- A kaszátlan terület legalább 50%-át a tábla belsejében kell biztosítani (GY100).
- Amennyiben inváziós gyomokkal fertőzött területen költ fokozottan védett madár, a terület tisztítását csak a megengedett kaszálási időpont után szabad kezdeni (GY101).
- A kaszálás során az inváziós fajokat nem tartalmazó szegély élőhelyek a kaszátlan területbe bele tartozhatnak (GY102).
- Fokozottan védett földön fészkelő madárfaj fészkeinek, fiókáinak megtalálása esetén a betakarítást, illetve a kaszálást azonnal be kell fejezni és haladéktalanul értesíteni kell a működési terület szerinti nemzeti park igazgatóságot és javaslata alapján a talált fészkek körül 0,5-1 hektáros védőterületet kell kialakítani (GY103).

- A lekaszált inváziós növényeket a területről el kell távolítani a kaszálást követő 30 napon belül (GY109).
- Tisztító kaszálás, szárazzás szeptember 1. után kezdhető meg, amely alól kivételt képez július 15-ei dátummal az inváziós növényfajok konkrét állományait érintő kaszálás és szárazzás (GY112).
- Legelőterületen a tisztító kaszálást és szárazzást úgy kell végezni, hogy az őshonos legelőgyomokkal terhelt területrészek 50%-nál nagyobb arányban ne sérüljenek (GY114).
- A területen trágyadepónia, széna és szalmakazlak elhelyezése tilos (GY116).
- Éjszakázó helyek, ideiglenes karámok és jószágállások helyét a működési terület szerinti nemzetipark-igazgatósággal egyeztetni szükséges (GY117).

(4) Élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok

A kezelési egység területére vonatkozóan élőhelyrekonstrukciós vagy élőhelyfejlesztési javaslat nem merül fel.

(5) Erdőtelepítésre vonatkozó javaslat:

A kezelési egység területén az erdőtelepítés nem javasolható.

(6) Gazdálkodáshoz nem köthető javaslatok

A kezelési egység területén újabb épület illetve építmény építése nem megengedhető.

(7) Kezelési javaslatok indoklása:

A kiváló természetességű 1530* jelölő élőhelyen kijelölt építési telkeken egy más célú hasznosítás a jelölő élőhelyek és az ott előforduló jelölő fajok eltűnését eredményezné, ezért e tevékenység nem javasolt.

3.2.2. Élőhely-rekonstrukció és élőhely-fejlesztés

Az előző fejezetben ismertetett javaslatokra – forrásigényesebb intézkedésekre – mindenekelőtt a Natura 2000 terület vízháztartási viszonyainak javítása és a gyepterületek helyreállítása érdekében volna szükség. E célok érdekében az alábbi legfontosabb – három esetben előzetes vízügyi hatásbecslést igénylő – javasolt élőhely-rekonstrukció:

- A) A KE-21** kezelési egység, azaz **XXXI/4 b** jelű csatorna HUKN20005 területén húzódó szakaszának felszámolása. A csatorna hatóterülete közvetlen környezetét érinti. E csatornaszakasz végig gyepterületek között fut, kizárólag azok vízkészletére gyakorol hatást. A XXXI/4 b jelű csatorna Kiskunsági Főcsatornába torkolló szakaszának megtartása a szántóföldek belvízmentesítését maradéktalanul kiszolgálná.
- B) A KE-22** kezelési egység, azaz **XXXI/4** jelű csatorna HUKN20005 területén húzódó és a Kiskunsági Főcsatorna K-i oldalán elhelyezkedő szakaszának felszámolása. A csatorna hatóterülete közvetlen környezetét érinti, nincs csatornák közötti vízszállító funkciója. A projekt kivitelezésével kapcsolatban két, együttesen 10 hektár kiterjedésű gyepek közé ékelt és rossz minősége miatt visszagyepesítésre javasolt szántóföldet lehet ellenérdekeltnek tekinteni (KE-18 kezelési egység foltjai: Szalkszentmárton 0143/8 hrsz.; Szalkszentmárton 0141/2 hrsz.). A gazdálkodók megfelelő kompenzációját követően kivitelezhető a gyepesítésük.
- C) A KE-23** kezelési egység, azaz **XXXI/4** jelű csatorna HUKN20005 területén húzódó és a Kiskunsági Főcsatorna NY-i oldalán elhelyezkedő szakaszán vízmegőrzésre alkalmas műtárgyak építése. A vízrendezést megelőző időszak szikes tómedrének részleges helyreállítása, időszakos vízállású élőhely kialakítása révén.
- D) A KE-29** kezelési egység a Tass 0249/ hrsz-ú ingatlan, amely egy vízjogi üzemelési engedéllyel nem rendelkező árok. Az élőhely-rekonstrukció az árok betemetésére irányul.

- E) A **KE-17** kezelési egység gyep művelési ágú és elszántott területeinek helyreállítása, spontán gyepesedés biztosításával.
- F) A **KE-18** kezelési egység szántó művelési ágú területeinek gyepesítése.
- G) A **KE-19** kezelési egység náddepóinak felszámolása, a gyep művelési ágú területek helyreállítása.

Az A), B), C) és D) intézkedések esetében előzetes vízügyi hatásbecslés készítése javasolt. Mindhárom projekt esetében igaz, hogy a csatornameder vízelvezetésének megszüntetése a célkitűzés, nem a medrek teljes betemetése. A csatornamedrekben összegyűlő, egyes szakaszokon megálló víz a békák, gőtéek, mocsári teknősök túlélési esélyeit javítja, száraz években gyakran csak itt észlelhetők egyedeik, a száraz tómedrekben nem. A szakaszosan elzárt, de teljes egészében be nem temetett csatornameder képes betölteni ugyanezt a menedékhely szerepet.

3.2.3. Fajvédelmi intézkedések

A 3.2.1. és 3.2.2. fejezetekben javasolt intézkedések megvalósulásuk esetén elegendőnek bizonyulnának a Natura 2000 terület kijelöléséhez fűződő természetvédelmi célkitűzések teljesítéséhez, ezért ezeken túlmenő, intenzív fajvédelmi intézkedésekre egyelőre nincs szükség. Egyes, nem Natura 2000 jelölő állatfajok érdekében történő kisebb intézkedések természetesen javasolhatók a területen, ezek részletezése azonban szükségtelen a Natura 2000 fenntartási terv keretein belül. Ilyen kisebb intézkedés lehet a területen élő mocsári teknős (*Emys orbicularis*) állomány fészekrakó lehetőségeinek javítása (a tómedrek melletti homokos hátakon nyíltabb, erdőtlen talajfelszín fenntartása, ideális esetben felújítás nélkül letermelt fásítások helyén (KE-27 kezelési egységeken), kisebb területrészek időnkénti tárcsázásával), illetve mesterséges fészekrakóhelyek (odúk, költőládák) kihelyezése kerecsensólyom (*Falco cerrugh*), kék vércse (*Falco vespertinus*), szalakóta (*Coracias garullus*) részére.

3.2.4. Kutatás, monitorozás

A pusztai gyalogcincérről (*Dorcadium fulvum cervae*) néhány tucat adat áll rendelkezésre, amelyek nem alkalmasak a faj helyzetének megítélésére. E terület esetében szükséges lenne további információkat gyűjteni. A faj jelenlétével megjelölt illetve azzal szomszédos természetközeli élőhelyeken hatévenként egy alkalommal talajscapda hálózat működtetése révén legalább az elterjedési viszonyairól pontosabb képet lehetne kapni.

A vöröshasú unka (*Bombina bombina*) állománya, pontosabban az észlelhető állománynagyság több nagyságrendet változhat évről-évre, az aktuális vízviszonyoktól függően. Száraz években gyakran csak a csatornamedrekben található érdemi méretű, egyszerre legfeljebb néhány százas nagyságrendű állomány, vizes években viszont óvatossággal is tízezres nagyságrendű populációja mutatkozik. Mivel természetvédelmi helyzetét alapvetően a vízviszonyok befolyásolják (a vízhiányon kívül egyéb veszélyeztető tényezők nemigen fenyegetik), a terület vízháztartási állapotából meglehetősen jól következtethetünk aktuális állománynagyságára. Hatévenként egyszer elegendőnek tűnik állományának alapos terepi bejárást követő, részminták számolásán alapuló becslése, lehetőleg a tómedrek érdemi felszíni vízborításának idején.

A mocsári teknős (*Emys orbicularis*) a csatornák – különösen a Kiskunsági főcsatorna mentén - észlelhető. Két évenként a tavaszi időszakban a főcsatorna mentén a napozó egyedek számlálásával, valamint a korcsoportok méret alapján történő meghatározása révén a jelenlegi jelenlét-hiány adatokhoz képest az állomány fennmaradási esélyeiről több információ állna rendelkezésre.

A balint a Kiskunsági főcsatornában szükséges vizsgálni. Itt nagyon kisszámú adat bizonyítja a jelenlétét, azonban a populáció méretéről semmit nem tudunk. A HUKN20005 területén áthúzódó csatorna szakaszon két évenként szükséges vizsgálni standard módszerrel.

A molnárgörényről (*Mustela eversmanii*) az utóbbi 10 évből egyetlen adat áll rendelkezésre. A szántók szegélyében löszhátakon, mezsgyékben lehetnek kotorékai. Ezen élőhelyek 6 évenként történő

bejárásával, a kotorékok számlálásával, majd vadkamerával történő megfigyelésükkel a jelenléthiányon túl, a populáció mérete is meghatározható.

A területen egyetlen ürge populáció van, a 81. kezelési egység területén. A felmérésünk idején 1000-1200 példány közé becsültük az állományt. Egy egyszeri pontos felméréssel egyidőben érdemes az NBmR módszerével is elvégezni a járat számlálást. A későbbiekben pedig utóbbi módszerrel elegendő évente felmérni a helyszínt.

A kisleveles aszat (*Cirsium brachycephalum*) állomány az időjárási viszonyoktól, csapadékmennyiségtől, vízháztartási viszonyoktól és a területek kezelésétől függően szintén több nagyságrendet változhat évről-évre. Két napos terepi bejárással, részminták számolásán alapuló becsléssel elegendő pontosságú információt nyerhetünk aktuális állomány méretéről. Egyelőre nem tűnik erősen veszélyeztetett fajnak, hatévente egyszer elegendő elvégezni felmérését, lehetőleg a tómedrek érdemi felszíni vízborítását hozó esztendőben.

A (teljes különleges madárvédelmi terület) jelölő madárfajok állományának nyomonkövetésére elegendőnek tűnnek az eddigi adatgyűjtési módszerek, mindenekelőtt a természetvédelmi őri terepi bejárásokon történő megfigyelések. Az így szerzett információk hosszú ideje dokumentáltak a természetvédelmi őri naplóban.

3.2.5. Mellékletek

A gazdálkodáshoz és egyéb területhasználathoz köthető, 3.2.1. pontban ismertetett kezelési előírások megjelenítése a 3/A-B. térképmellékletekben.

A Tass-szalkszentmártoni szikes puszta (HUKN20005) Natura 2000 terület kezelési egység térképe

2014. év

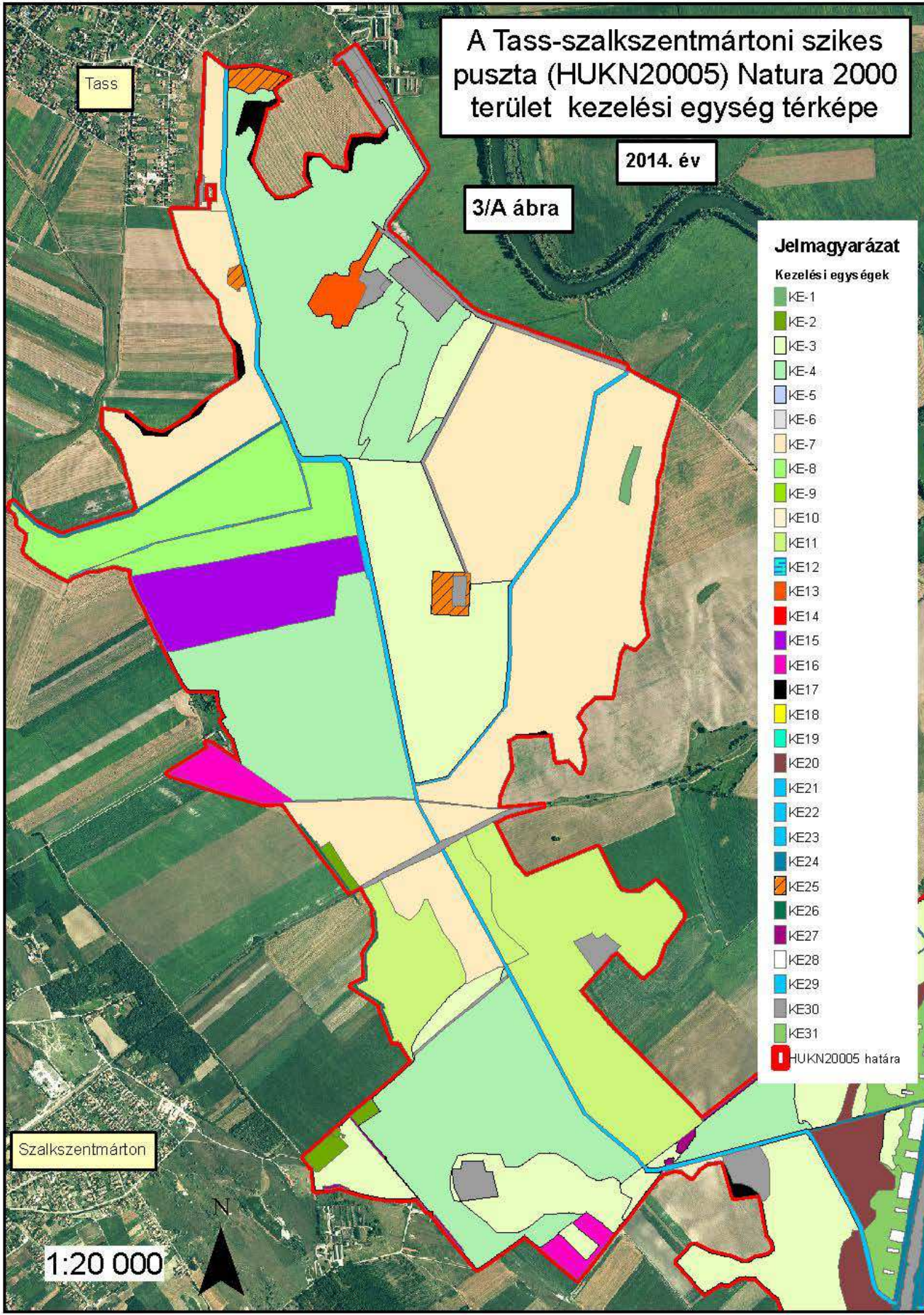
3/A ábra

Jelmagyarázat

Kezelési egységek

KE-1	KE-2	KE-3	KE-4	KE-5	KE-6	KE-7	KE-8	KE-9	KE-10	KE-11	KE-12	KE-13	KE-14	KE-15	KE-16	KE-17	KE-18	KE-19	KE-20	KE-21	KE-22	KE-23	KE-24	KE-25	KE-26	KE-27	KE-28	KE-29	KE-30	KE-31	
[Green]	[Light Green]	[Yellow]	[Light Green]	[Light Blue]	[Grey]	[Light Orange]	[Light Green]	[Light Green]	[Light Orange]	[Light Green]	[Light Blue]	[Orange]	[Red]	[Purple]	[Pink]	[Black]	[Yellow]	[Light Green]	[Light Green]	[Brown]	[Light Blue]	[Light Blue]	[Light Blue]	[Light Blue]	[Orange]	[Dark Green]	[Purple]	[White]	[Light Blue]	[Grey]	[Light Green]

[Red Outline] HUKN20005 határa

Tass

Szalkszentmárton

1:20 000

A Tass-szalkszentmártoni szikes puszta (HUKN20005) Natura 2000 terület kezelési egység térképe

2014. év

3/B ábra

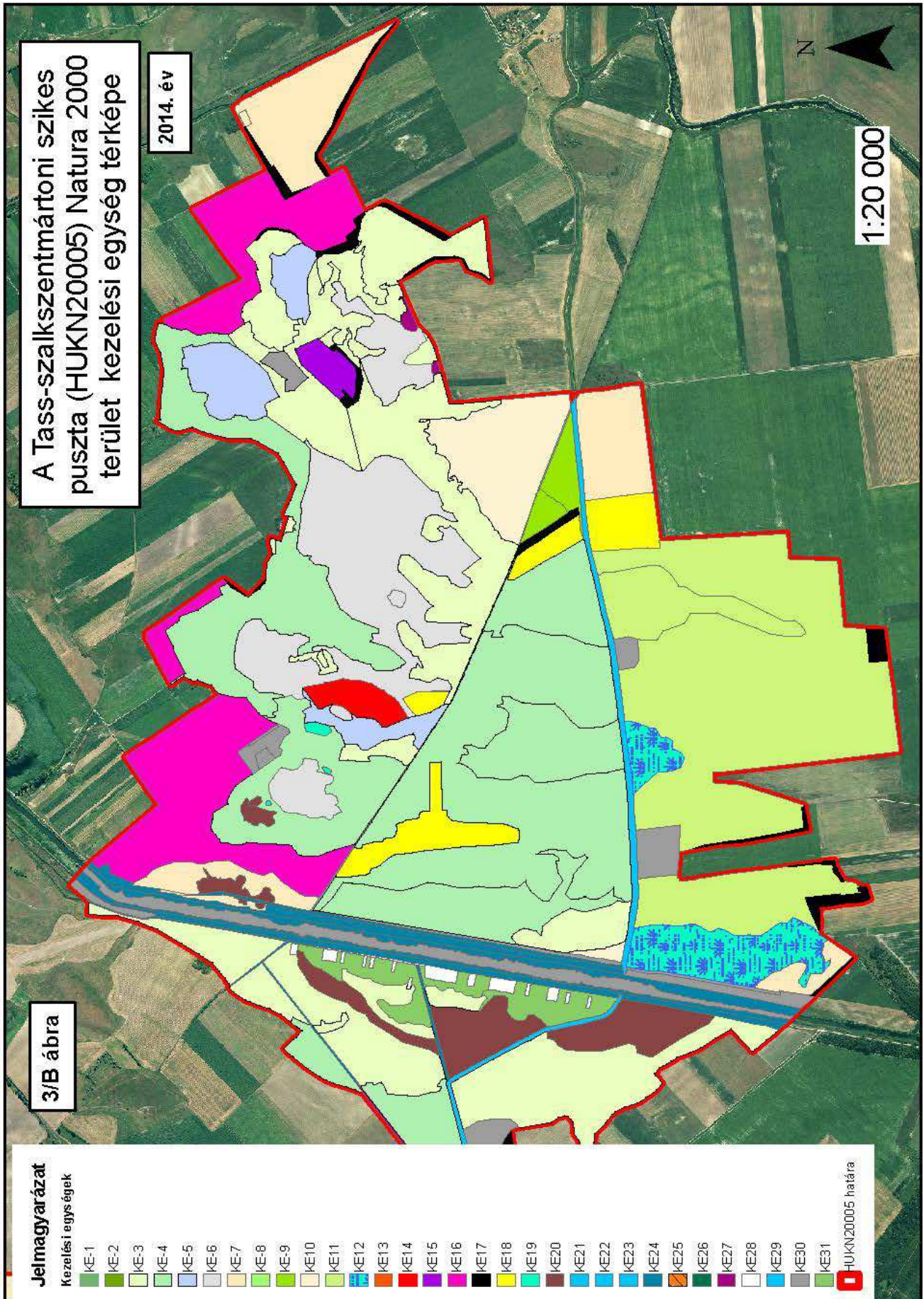
1:20 000

Jelmagyarázat

Kezelési egységek

- KE-1
- KE-2
- KE-3
- KE-4
- KE-5
- KE-6
- KE-7
- KE-8
- KE-9
- KE-10
- KE-11
- KE-12
- KE-13
- KE-14
- KE-15
- KE-16
- KE-17
- KE-18
- KE-19
- KE-20
- KE-21
- KE-22
- KE-23
- KE-24
- KE-25
- KE-26
- KE-27
- KE-28
- KE-29
- KE-30
- KE-31

HUKN20005 határa

3.3. A kezelési javaslatok megvalósításának lehetséges eszközei a jogi háttér és a tulajdonviszonyok függvényében

A KTT területén nincsenek helyi illetve országos jelentőségű védett természeti területek.

A jelölő élőhelyek és jelölő fajok élőhelyeinek döntő hányada magántulajdonban áll.

Az engedély nélkül szántóként művelt gyep művelési ágú területek, náddepóként használt vagy ezüsthásodott gyepek helyreállítása, a javasolt kezelések megvalósítása jelentős kommunikációs igénnyel bír. Az elérendő természetvédelmi célok megvalósításához jelentős segítséget nyújt a területet érintő agrártámogatások.

A KTT. 8 %-a van a Magyar Állam tulajdonában, amely ingatlanok főként vízügyi kezelésben állnak. Minden vízjogi üzemelési engedéllyel rendelkező csatorna esetében a vízügyi rekonstrukciót segíti az egységes tulajdon- és kezelői jog.

A kezelési javaslatok megvalósítása esetén a fentebb összefoglalt körülményeket kell figyelembe venni.

3.3.1. Agrártámogatások

3.3.1.1. Jelenleg működő agrártámogatási rendszer

A Tass - szalkszentmártoni szikes puszt (HUKN20005) Natura 2000 területet a Mezőgazdasági Parcella-azonosító Rendszer (MePAR; www.mepar.hu) információi alapján 29 fizikai blokk érinti. A 1655,22 ha-os kiterjedésű területet agrártámogatások tekintetében megközelítőleg 99% - a támogatható.

A Natura 2000 területet érintő blokkok felsorolása:

D1DEV-H-09	D4FUV-3-09	D2LEV-Q-09	D26EV-A-09
D2DEV-J-09	D42UV-N-09	D2A1V-2-09	D0C7V-7-09
D16EV-9-09	DCC7T-J-09	D2C7V-9-09	D241V-U-09
DAY7T-4-09	D0K7V-E-09	D2EMV-R-09	D2MMV-Y-09
D3MMV-1-09	D0DEV-F-09	DDJ1T-J-09	D2VUV-E-09
D90EV-C-09	D32UV-M-09	D3X1V-P-09	D257V-3-09
D30EV-5-09	D4Q1V-J-09	D057V-1-09	D1Q1V-E-09
D10EV-3-09			

A Natura 2000 terület jelenleg része a Kezedevezőtlen Adottságú Területeknek (KAT) és Magas Természeti Érzékenyséű (MTÉT) terület, teljes kiterjedésében nitrátérzékeny területen fekszik, sérülékeny vízbázis védőterületének nem része.

A Tass - szalkszentmártoni szikes puszt (HUKN20005) Natura 2000 terület jelenlegi agrártámogatási lehetőségeit az alábbiakban foglaljuk össze.

Miként az ország más mezőgazdasági hasznosítás alatt álló területén, a jogszabályokban előírt, kötelező földhasználati előírások betartása esetén **egységes területalapú támogatás** igénybe vehető a területen.

Kiegészítő támogatásként, a Natura 2000 gyepterületek fenntartásának földhasználati szabályairól szóló 269/2007 (X. 18.) Korm. rendelet kötelező előírásainak betartása és a Helyes Mezőgazdasági és Környezeti Állapot (HMKÁ) fenntartása esetén, a 128/2007 (X. 31.) FVM rendelet alapján évente **kompenzációs kifizetés** vehető igénybe a **gyepként hasznosított területeken**.

A 25/2007. (IV.17.) FVM rendelet alapján igénybe vehető kedvezőtlen adottságú területeken (KAT) történő gazdálkodás keretében nyújtandó kompenzációs támogatások megközelítőleg a terület **50%** -

án vehetők igénybe, a területet érintő KAT besorolású MEPAR blokkok kivétel nélkül KAT20-es besorolásúak.

Az önkéntesen vállalt előírásokért igényelhető mezőgazdasági támogatások közül az ország egész területén (a támogatható mezőgazdasági területeken) igénybe vehető, **horizontális, továbbá jelen Natura 2000 terület esetében zonális agrár-környezetgazdálkodási célprogramok** - gyepgazdálkodási és szántóföldi célprogramok - állnak a gazdálkodók rendelkezésére. Ezek jogszabályi alapját az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból nyújtott agrár-környezetgazdálkodási támogatások igénybevételének részletes feltételeiről szóló 61/2009 (V. 14.) FVM-rendelet hatályos szövege képezi.

Az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból nem termelő mezőgazdasági beruházásokhoz nyújtandó támogatások részletes feltételeiről szóló 33/2008 (III. 27.) FVM rendelet alapján **támogatás vehető igénybe a növény- és állatvilág fajgazdagságának növelése érdekében tett, nem közvetlenül gazdálkodási célú földhasználati intézkedésekre**, így a 3. §(1) és (2) bek. alapján, egyebek között (a természetvédelmi szempontból legfontosabbakat említve):

- sövénytelepítésre;
- füves mezsgye telepítésére;
- környezetvédelmi célú gyeptelepítésre,
- természetvédelmi célú gyeptelepítésre;
- természetes alapanyagú madárvédelmi berendezések létesítésére.

A Tass - szalkszentmártoni szikes pusztá (HUKN20005) Natura 2000 területen az erdőterületek fenntartási tervben foglalt céljainak megvalósítása érdekében igényelhető:

- a 124/2009. (IX. 24.) FVM rendelet az EMVA-ból az erdő-környezetvédelmi intézkedésekhez nyújtandó támogatások részletes feltételeiről szóló célprogramok,
- a 139/2009. (X. 22.) FVM rendelet az EMVA-ból az erdőszerkezet átalakításához nyújtandó támogatások,
- a 41/2012. (IV. 27.) VM rendelet az EMVA-ból a Natura 2000 erdőterületeken történő gazdálkodáshoz nyújtandó kompenzációs támogatás.

3.3.1.2. *Javasolt agrártámogatási rendszer*

Tekintettel arra, hogy a HUKN20005 kJT. területének gyepi alacsony illetve szélsőséges fűhozamú (0,5-2 t/ha) szikes területek, ezért ezek teljes területét KAT19 kompenzációs kifizetés alá javasolt vonni.

Az AKG szántóföldi növénytermesztési célprogramjai közül az évelő szálaspillangósok illetve ezek füves állományainak támogatási összege messze nem fedezi a gazdálkodók kieső hasznait. Nevezett támogatás igénybevétele mellett e terület szántóinak termőképességét figyelembe véve a ráfizetés mértéke 67.000-74.000 forint / hektár összeget tesz ki, ezért a célprogramra nyújtott kifizetést ennek megfelelően szükséges emelni.

A Natura 2000 területeken a szántók gyepesítését újabb és nagyobb kifizetést jelentő támogatással szükséges támogatni. A két célprogram keretében jelenleg 5 illetve 10 évig nyújtott 271 euró / hektár és 290 euró / hektár összegeket a következő összegekre javasolt emelni:

Környezetvédelmi célú gyeptelepítés célprogram: 350-370 euró / hektár.

Természetvédelmi célú gyeptelepítés célprogram: 400-430 euró / hektár.

Az agrártámogatási rendszerrel kapcsolatos, általánosabb jellegű – és sokak által régóta szorgalmazott – javaslat, hogy **azok a jogszerű földhasználók is részesüljenek valamilyen típusú támogatásban, akik közérdeket szolgálóan tartják fenn a használatukban álló területen annak rendszeres mezőgazdasági hasznosításra alkalmatlan (tehát jelenleg nem támogatható) állapotát (zöldítés keretén belül).**

Ez a HUKN20005 kódszámú Natura 2000 terület esetében azt jelentené, hogy a rendszeres legeltetésre, kaszálásra, illetve nádgazdálkodásra alkalmatlan, tartós természetes vízhatásnak kitett

ingatlanrészek után is járna támogatás (ezek sekély vizük miatt halgazdálkodásra szintén alkalmatlanok).

A rendszeresen nem hasznosított területek támogatásának formája kedvező esetben valamiféle, **területi alapon folyósított kompenzációs kifizetés** lehetne. Ennek differenciálása a bizonyítottan közérdekű vízmegőrzést szolgáló területek esetében történhetne annak függvényében, hogy mennyire szárazodó, a regionális talajvízszint-süllyedéssel mennyire sújtott térségben találhatók. Értelemszerűen a legszárazabb régiókban található, vízmegőrzést szolgáló területek kaphatnák a legmagasabb mértékű kompenzációs kifizetést. Egy ilyesfajta, közérdekű vízmegőrzést szolgáló támogatási rendszer megvalósítása kifejezetten a Víz Keretirányelv célkitűzéseinek valóra váltását, a magyarországi felszíni és felszínalatti víztestek – a táj mezőgazdasági hasznosítása szempontjából is kedvező – jó állapotának megőrzését, illetve kialakítását szolgálná (tehát nem csak az EU természetvédelmi jogszabályaiban megfogalmazott célok teljesítését).

A közérdekű vízmegőrzést támogató kompenzációs kifizetések forrása lehetne például: a) a minden ingatlantulajdonos által a víztársulatok felé korábban kötelezően fizetendő érdekeltségi hozzájárulás mintájára teljesített befizetés (az ugyanis kifejezetten a vízkészletekkel, mint környezeti erőforrással való felelős gazdálkodás ellen hat, hogy a – legalább talajvízként – hasznukat élvező, vagy az elvezetésükkel terhelő hatást kifejtő használó gazdálkodói körnek nem kell a haszonnal vagy terheléssel arányos környezethasználati díjat fizetnie); b) a ténylegesen megvalósuló belvízelvezetéssel közvetlenül érintett területtulajdonosi kör kötelező önköltségi hozzájárulásként szedett befizetése (mert az, hogy a belvízelvezetésért, mint vízkészleteinket terhelő, vizeink megőrzése ellen ható tevékenységért nem kell a terhelő hatással arányos ellentételezést fizetni, még inkább a fenntartható vízkészlet-gazdálkodás alapelveit figyelmen kívül ható, ráadásul irracionális piactorzító jelenség, versenyelőny az önköltséggel terhelt, öntözővizet használó gazdákkal szemben).

Kevesbé jó – leginkább csak ideiglenes - megoldásként, kompenzációs támogatás hiányában, **egyéb módon is lehet és javasolt ellentételezni** a nem támogatható területeken végzett közérdekű vízmegőrzést, például a gazdálkodókat terhelő költségek, befizetési kötelezettségek mérséklésével, illetve elengedésével. Ilyen típusú ellentételezésre alkalmas lehet a területtulajdonosok, mint (lehetséges) vízhasználók vízkészletjáruléka fizetési kötelezettségének vízmegőrzésükkel arányos mérséklése, adókedvezményben részesítése, engedélyezési eljárásokban felmerülő díj- és illetékfizetési kötelezettségeik mérséklése, stb.

3.3.2. Pályázatok

A 3.2.2. fejezetben javasolt csatorna és árok felszámolások kivitelezésére, valamint az azokkal összefüggésbe hozható gyepesítések elvégzésére KEOP, illetve LIFE+ pályázati keretek igénybevétele javasolt. A gyepesítéseket az agrár-környezetgazdálkodási és a nem termelő beruházások támogatásai révén is meg lehet valósítani.

3.3.3. Egyéb

A kezelési javaslatok megvalósításának lehetséges eszközei a jogi háttér és tulajdonviszonyok figyelembevételével:

- Jogszabályba illesztés;
- Hatósági engedélyezési eljárások során hatósági döntésbe foglalás;
- Agrártámogatási rendszerbe illesztés;
- Állami tulajdonú ingatlanok haszonbérleti szerződéseibe foglalás;
- Pályázati támogatásból megvalósuló fejlesztés;
- Egyéb természetvédelmi intézkedés (például a természetvédelmi kezelő részéről hatékony tájékoztatás a lakosság felé, vagy kutatási megbízási szerződések kötése, vagy hatósági eljárások kezdeményezése jogszabályi előírások betartatására).

A vízügyi kezelésben álló nyomvonalas létesítmények közül a Kiskunsági Főcsatorna partélét és depóniáját a közmunka program keretében tartják karban. A 2 m³/s-nál kisebb vízhozamú csatornák depóniája sokszor inváziós növényekkel terheltek, ezért depóniáikat szintén a közmunka program lévén lehetne karban tartani kaszálás révén.

3.4. A terv egyeztetési folyamatának dokumentációja

3.4.1. *Felhasznált kommunikációs eszközök*

A Natura 2000 terület valamennyi érintettje a Doronicum Kft. és a Kiskunsági Nemzeti Park Igazgatóság által közösen 2013. 06. hónapjában kiküldött levélben értesülhetett a fenntartási tervezés megkezdéséről. Ennek során minden területileg érintett hatóság (25 db), önkormányzat (2db) és civil szervezet (1 db), valamint a legalább 1 hektár földterület tulajdonával illetve használatával rendelkező személyek (115 db) kerültek értesítésre került.

2013. szeptemberében 5 db jegyzőkönyvezett személyes terepbejárás volt, amely a HUKN20005 kódszámú KTT legnagyobb kiterjedésű területen gazdálkodóit érintette. A személyes kapcsolatfelvétel egyik legfontosabb eleme volt a kommunikációs tevékenységnek. A találkozók alkalmával a tervet a KNPI munkatársai, ill. annak megbízottjai képviselték.

1 alkalommal érintettek levélben vagy e-mailben történő megkeresése, tájékoztatása.

1 alkalommal megtartott nyílt fórum, Tass település művelődési házában, 2014. március 4-én, 22 résztvevővel.

1 alkalommal érintettek levélben vagy e-mailben történő megkeresése, tájékoztatása.

1 db önkormányzati közzététel 2014. augusztusában, (a fenntartási terv eredményeinek elérhetősége, a mind szélesebb körű ismertség, nyilvánosság és véleménynyilvánítás biztosítása);

Érintettek értesítése

A Natura 2000 terület valamennyi érintettje a Doronicum Kft. és a Kiskunsági Nemzeti Park Igazgatóság által közösen kiküldött levélben értesülhetett a fenntartási tervezés megkezdéséről.

Interjúk helyi érintettekkel

A fenntartási terv elkészítésével párhuzamosan a természetvédelmi őrszolgálat területileg illetékes tagjai kérdőíves interjúkat készítettek a helyi érintettek (helyben gazdálkodók, illetve a területen földtulajdonnal rendelkezők) egy szűkebb csoportjával, akik egyrészt tudomást szerezhettek arról, hogy fenntartási terv készül a területre, másrészt lehetőséget kaptak arra, hogy a természetvédelmi szempontokkal, jelenlegi előírásokkal kapcsolatos véleményüket elmondják, illetve javaslatokat tegyenek a gazdálkodás és természetvédelem összehangolására a tervezési területen.

Egyeztető fórum a fenntartási terv első változatának a megvitatására

Az eddig megtett tájékoztatási lépéseken túl fontos kommunikációs eszköz az egyeztető fórum. A területen egy egyeztető fórum került megrendezésre 2014. március 4-én.

Az egyeztető fórum jelentősége elsősorban abban rejlett, hogy ennek révén az érintettek egy nyílt tervezési folyamatba kapcsolódhattak be, megoszthatták egymással és a tervezőkkel a véleményüket a fenntartási tervek kapcsán, és változtatásokat eszközölhettek (lásd. 3.4.3 fejezetet). Mindezzel nem csak javulhatott a terv szakmai színvonala (hiszen több szempontot tükröz), de növekedhetett a terv helyi elfogadottsága is.

A terv egyeztetési változata felkerült a Natura 2000 információs portálra (www.natura.2000.hu), és a KNPI oldalára (www.knp.hu), illetve ismertetésre került a fórum során. Az önkormányzatok képviselőit a kiértesítő levélben kértük arra, hogy a terv egyeztetési változatát függesszék ki. A fórum(ok)ra meghívást kaptak a települések vezetői, a jelentősebb helyi gazdálkodók, a hivatalos szervek és kezelők részéről pedig a falugazdászok, a helyi gazdaszövetkezetek és az illetékes Vízügyi Igazgatóság képviselői. A projektben résztvevők oldaláról a tervező, illetve a Kiskunsági Nemzeti Park Igazgatóság vettek részt. A fórumok szervezési és lebonyolítási feladatait a Kiskunsági Nemzeti Park Igazgatóság által megbízott szakértő látta el. A szakértő vezette a fórumot, az elhangzottakról emlékeztetőt készített, s azt átadta a tervezőnek, hogy az észrevételeket építse be a terv második változatába. Az érintettek lehetőséget kaptak a terv írásban történő véleményezésére is.

A második tervváltozat írásbeli véleményezése

A javaslatok beépítése után a második tervváltozat írásbeli véleményezésére is lehetőséget kaptak az érintettek. A második tervváltozat is feltöltésre került a fent említett honlapra (www.natura.2000.hu).

3.4.2. A kommunikáció címzettjei

A fenntartási tervben előírtak végrehajtására kötelezettek:

- gazdálkodók;
- Natura 2000 területtel érintett földrészteltek tulajdonosai és vagyongazdálkodói;
- Natura 2000 területen illetékességi vagy működési területtel rendelkező területi államigazgatási szervek és települési önkormányzatok;
- bányászati jogosultságok jogosítottjai és ezek gazdasági érdekképviseleti szervei.

A fenntartási terv elkészítésébe bevont partnerek:

- együttműködő partner – területileg illetékes nemzeti park igazgatóság.

A fenntartási terv eredményeit felhasználó, illetve a projekt végrehajtását felügyelő szervek:

- az ágazatban működő döntéshozó, felügyeleti szervek;
- támogatást biztosító és a végrehajtást felügyelő szervezetek;
- helyi érintettségű környezetvédelmi társadalmi szervezet;
- falugazdászok;
- agrár-érdekképviseleti szerv;
- egyéb azonosított érintettek.

3.4.3. Egyeztetés hatósági és területi kezelő szervekkel

A 2014. március 4-én tartott fórumon 24 személy volt jelen. A felvett emlékeztető tartalmazza az ott elhangzott kérdéseket és válaszokat. A fenntartási tervre nem érkezett érdemi módosítási javaslat. Az ott elhangzott kérdések főként a támogatási rendszerre illetve a fenntartási tervnél magasabb rendű jogszabályok által megfogalmazott előírásokra vonatkoztak.

Jegyzőkönyvben, levélben, e-mailben érkezett észrevételek és hatásuk a fenntartási tervre:

Név	cím	kérdés, kérés	Válasz és változás a fenntartási tervben
Vass Benedek	6090 Kunszentmiklós, Virágh Gedeon u. 32.	„Kaszálás kezdeti időpontjának rugalmasabb kezelése a helyi körülmények figyelembe vételével.”	A fenntartási terv június 30-ban határozza meg a kaszálás időpontját, amely természetvédelmi érdeksérelem híján legfeljebb május 15-ig előre hozható, éppen annak rugalmassága érdekében.

Vass Benedek	6090 Kunszentmiklós, Virágh Gedeon u. 32.	„Szántó célprogramok miatt a gyomosodás óriási, a kapott összeg nem fedezi a terméskiesést.”	A probléma számunkra is ismert, ezért a 3.3.1.2.-ben e vonatkozásban tettünk javaslatot.
Vass Benedek	6090 Kunszentmiklós, Virágh Gedeon u. 32.	„Gyakori aszályos évjáratok, terület kiszáradt! A belvízelvezető csatornák a területet kiszárítják. Nincs víz visszatartás, talajvízpótlás. Szükségesnek tartja a régi vízállások egy részének helyreállítását.”	A vízgazdálkodási előírások között, valamint a javasolt élőhely rekonstrukciók mindegyike vízmegőrzési célokat fogalmaz meg.
Osváth Zsolt	Szalkszentmárton, Dömőhegy, hrsz: 0109, 0124	„Több búvóhely a madarak, apróvadak részére (bokros részek), fészkelőhelyek.”	A fenntartási terv előírja a szórton jelentkező őshonos cserjék és fák megőrzését.
Dózsa MG. Zrt.	6098 Tass, Széchenyi u. 77.	„Aszályos időben a területek vízutánpótlása.”	A vízgazdálkodási előírások között, valamint a javasolt élőhely rekonstrukciók mindegyike vízmegőrzési célokat fogalmaz meg.
ADUVIZIG	6500 Baja, Széchenyi u. 2/c.	<i>A meder növénytelenítése (a parti sávot és a csatorna nádszegélyét nem érintő hínárkaszállás) és a parti sáv rendezése július 1. és február 15. közötti időszakban történjen. Ettől eltérni rendkívüli haváriahelyzetben lehessen.</i> „Vízhasznosítási üzemelési szempontból ez a feltétel az ADUVIZIG részéről nem teljesíthető. A szükséges öntözővíz kiszolgálása érdekében sokszor a tavaszi, kora nyári időszakban is hínárvágást kell végeznünk a Kiskunsági-főcsatornán.”	A javaslat figyelembe vételre került, amelynek eredményeként az előírás a következőre módosult: A meder növénytelenítése (a parti sávot és a csatorna nádszegélyét nem érintő hínárkaszállás) és a parti sáv rendezése július 1. és február 15. közötti időszakban történjen. Ettől eltérni a Kiskunsági Öntöző Főcsatorna esetében illetve a valamennyi csatorna tekintetében rendkívüli haváriahelyzetben lehessen.
ADUVIZIG	6500 Baja, Széchenyi u. 2/c.	„A csatornák megszüntetése, illetve részleges áttöltése vízjogi engedélyhez kötött tevékenység, és mint ilyen, csak részletes tervezés alapján történhet. Ennek során egyrészt mérlegelni kell, hogy a XXXI/4. jelű csatorna Tass település belterületének déli felét belvízmentesíti, másrészt a csatorna völgyeletet keresztben átszelő vonalas létesítmények – állattartó épületek, hétvégi házak – belvízmentesítése biztosítva legyen.”	Az élőhely rekonstrukciós javaslatok között szereplő „javaslatokat” az elővigyázatosság elvét követve, előzetes vízügyi hatásbecslés után lehet kivitelezni.

Bács-Kiskun Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság	H-6000 Kecskemét, Deák Ferenc tér 3.	„Az erdőterületeken keletkező tüzesetek megelőzése érdekében a következő jogszabályi előírások az irányadók.”	A kért jogszabályi hivatkozás a 3.2. fejezetbe beépítésre került.
Magyar Bányászati és Földtani Hivatal Szolnoki Bányakapitányság	5001 Szolnok, Pf.: 164. ferenc.szalai@mbfh.hu	„A tervek „3.4.2. A kommunikáció címzettjei” cím alatt található fejezetben az államigazgatási szervek felsorolása kimaradt, így a Magyar Bányászati és Földtani Hivatal Szolnoki Bányakapitányság sem került feltüntetésre.” „Ugyanezen fejezetben belül a „bányászati jogosultságok jogosítottjai”, a területet érintő bányatelkek bányavállalkozóinak felsorolása sem található meg. Ezen túlmenően kimaradt a bányászati érdek-képviselői szerv megnevezése is, mely ez esetben a Magyar Bányászati Szövetség (1054 Budapest, Hold u. 17. II.; postacím: 1535 Budapest, Pf. 184.; web: www.mabsz.hu)”	A 3.4.2. A kommunikáció címzettjei fejezet első bekezdésében szerepel a következő: - „bányászati jogosultságok jogosítottjai és ezek gazdasági érdekképviselői szervei.” A megkeresett szervek tételes felsorolását a terv készítője szükségtelennek tartja, ugyanis nevezett szervezet megkeresése tényleges megtörtént.
Magyar Bányászati és Földtani Hivatal Szolnoki Bányakapitányság	5001 Szolnok, Pf.: 164. ferenc.szalai@mbfh.hu	„A tervezés során nem vették figyelembe a bányászati érdekeltségű területeket (bányatelkeket, kutatási területeket), az ezekhez tartozó vagy önálló bányászati létesítményeket, bányauzemeket, valamint a koncesszióra kijelölt területeket. A bányászati területek aktualizált nyilvántartása, az érintett területek koordinátáival (több formátumban) elérhető a Magyar Bányászati és Földtani Hivatal honlapján: www.mbfh.hu .”	A tervezés során figyelembe vételre került minden a tervező számára rendelkezésre bocsátott adat /így különösen a bányászati érdekeltségű területeket (bányatelkeket, kutatási területeket), az ezekhez tartozó vagy önálló bányászati létesítményeket, bányauzemeket, valamint a koncesszióra kijelölt területeket
Magyar Bányászati és Földtani Hivatal Szolnoki Bányakapitányság	5001 Szolnok, Pf.: 164. ferenc.szalai@mbfh.hu	„A fenntartási tervek földtani (geológiai) szempontból megalapozatlanok. A terveknek tartalmazniuk kell a tervezési területek és környezetük, valamint az ott található földtani értékek geológiai szempontú leírását. A területek földtani adottságairól a MÁFI és MÁELGI jogutódjánál, a Magyar Földtani és Geofizikai Intézetben (1145 Budapest, Columbus u. 17-23.; web: www.mfgi.hu) található adatok.”	Tekintettel a tervezés a terv jellegére (azaz EU szinten kiemelt oltalmat élvező biotikai értékek megőrzésére tett javaslatokat szükséges magában foglalnia), ezért csupán azon felszíni formakincsek kerültek figyelembe vételre, amelyeknek e szempontból jelentősége van. Jelen dokumentum nem tárgyalja a terület ismert vagy lehetséges felszínalatti geológiai értékeit. Az észrevétel

			okán a terv 3.2.1. fejezetébe előírás került beépítésre a bányászati tevékenységre vonatkozó előírás.
--	--	--	---